NÁTTÚRUSTOFA
VESTFJARÐA

Aðalstræti 12
415 Bolungarvík
nave@nave.is

Fornleifaskráning

Fornleifaskráning í landi Tungu í Rangárþingi ytra vegna fyrirhugaðrar Tunguvirkjunar

Atli Rúnarsson

Október 2025

NV nr. 32-25

NÁTTÚRUSTOFA VESTFJARÐA		**Dagsetning Mán/ár:** Október 2025
Skýrsla nr: 32-25	**Verknúmer:** 692	**Dreifing:** ☐ **Opin** ☐ **Lokuð til:** ☒ **Háð leyfi verkkaupa**
Upplag:	**Verkstig:** Lokaskýrsla	
Heiti skýrslu: Fornleifaskráning í landi Tungu vegna fyrirhugaðrar Tunguvirkjunar		**Unnið fyrir:** Afl og Orka ehf.
Höfundur: Atli Rúnarsson		**Verkefnastjóri:** Kristín Sylvía Ragnarsdóttir

Útdráttur

Afl og Orka ehf áformar að reisa allt að 3 MW virkjun í Keldnalæk í landi Keldna á Rangárvöllum, sem nefnd hefur verið Tunguvirkjun. Vegna þessa gerði fornleifadeild Náttúrustofu Vestfjarða fornleifaskráningu á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði.

Innan áhrifasvæðis framkvæmdanna voru skráðar 38 minjar og er þar t.d. að finna bæjarstæði Tungu, hjáleigu frá Keldum, sem var í byggð frá 1611 – 1876. Á svæðinu er því að finna töluvert af landbúnaðarminjum frá Tungu sem og frá Keldum. Einnig umfangsmikið kerfi áveitumannvirkja sem hafa verið aldursgreind til 10. – 12. aldar.

Framkvæmdirnar munu hafa mikil áhrif á minjar á svæðinu. Til stendur að leggja pípu þvert yfir bæjarstæði Tungu og setur það minjarnar í mikla hættu. Eins mun hún liggja yfir hluta af áveitumannvirkjunum. Eins mun nýr vegur liggja í gegnum bæjarstæði Tungu, upp við minjar sem tengjast landbúnaði frá Keldum og yfir áveitumannvirkin og teljast þær því í hættu vegna þess.

Af þeim 38 minjum sem voru skráðar þá teljast 21 þeirra í hættu vegna framkvæmda við virkjunina og 9 þeirra í hættu vegna vegagerðar. Er það mat skýrsluhöfundar að ráðast þurfi í mótvægisaðgerðir vegna framkvæmdanna en þar hefur Minjastofnun Íslands ákvörðunarvald yfir því hvort þess verður krafist og hverjar þær aðgerðir yrðu.

Undirskrift verkefnastjóra: K. Ragnarsd.	**Yfirfarið af:** KSR

EFNISYFIRLIT

1. Inngangur 4
2. Aðferðafræði 4
2.1 Tilgangur fornleifaskráningar 4
2.2 Skráning fornleifa 5
3. Framkvæmdarsvæðið 5
3.1 Saga Keldna 6
3.2 Saga Tungu 7
4. Fornleifaskrá 9
5. Niðurstöður 47
6. Heimildaskrá 48
7. Kort 49

1. INNGANGUR

Að beiðni Afls og Orku gerði fornleifadeild Náttúrustofu Vestfjarða fornleifaskráningu í landi Tungu í Rangárvöllum ytri, sem var hjáleiga frá Keldum, vegna fyrirhugaðrar Tunguvirkjunar.

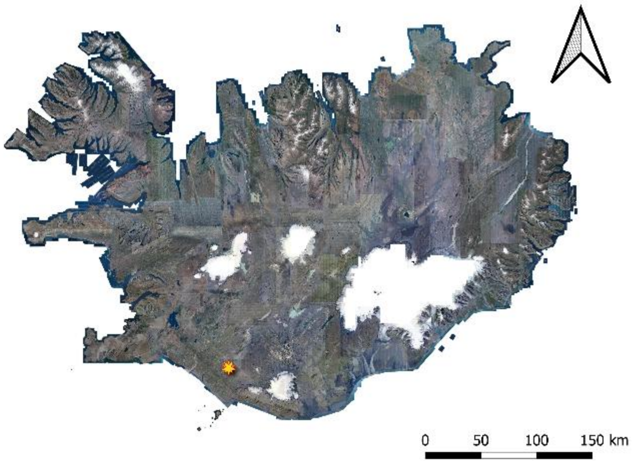

Mynd 1. Staðsetning skráningarsvæðisins er merkt með gulri stjörnu.

Minjar á svæðinu voru skráðar árið 2010 af Fornleifastofnun Íslands en sú skráning er barn síns tíma og fór Minjastofnun Íslands fram á að svæðið yrði endurskráð.[1] Auk þess var sú skráning aðalskráning fornleifa og eru gerðar aðrar kröfur til þess háttar skráninga en til skráninga vegna framkvæmda og deiliskipulaga.

Rannsóknir hafa verið gerðar á fornum áveitumannvirkjum á svæðinu og eru tvær skýrslur væntanlegar vegna þeirra.[2]

Svæðið var gengið og minjar mældar upp. Vettvangsvinna fór fram þann 5. júní 2025 og var unnin af Atla Rúnarssyni og Kristínu Sylvíu Ragnarsdóttir, fornleifafræðingum hjá Náttúrustofu Vestfjarða. Atli Rúnarsson sá um skýrslu- og kortagerð.

2. AÐFERÐAFRÆÐI

Aðferðafræði rannsóknarinnar byggir fyrst og fremst á fornleifaskráningu á vettvangi en að auki var farið yfir helstu heimildir um jarðirnar, s.s. örnefnaskrár, túnakort, jarðabækur og annað sem getur gefið vísbendingar um fornminjar, en auk þess studdst við fyrrgreindar skráningar. Allir minjastaðir voru skráðir og teknir staðsetningarpunktar á hverjum stað með Trimble Juno 5 uppmælitæki. Minjastöðum var lýst og ljósmyndir teknar, en of hvasst var til þess að nota dróna.

2.1 Tilgangur fornleifaskráningar

Í lögum um menningarminjar nr. 80 29. júní 2012 segir að lögin eigi að tryggja eftir föngum verndun menningarsögulegra minja í eigin umhverfi og að íslenskum menningararfi verði skilað óspilltum til komandi kynslóða. Eins eiga lögin að auðvelda aðgang að minjunum, kynna þær þjóðinni og greiða fyrir rannsóknum. Þá er fornleifaskráning bundin skipulagsgerð skv. lögunum, en í 16. gr. segir:

> Skylt er að fornleifaskráning fari fram áður en gengið er frá svæðisskipulagi, aðalskipulagi eða deiliskipulagi eða endurskoðun þess og skal sá sem ber ábyrgð á skipulagsgerð í samræmi við skipulagslög standa straum af kostnaði við skráninguna.

Í 3. grein laganna eru fornleifar skilgreindar sem:

> Fornleifar teljast hvers kyns mannvistarleifar, á landi, í jörðu, í jökli, sjó eða vatni, sem menn hafa gert eða mannaverk eru á og eru 100 ára og eldri, svo sem:
>
> búsetulandslag, skrúðgarðar og kirkjugarðar, byggðaleifar, bæjarstæði og bæjarleifar ásamt tilheyrandi leifum mannvirkja og öskuhauga, húsaleifar hvers kyns, svo sem leifar

[1] Sjá: Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir og Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010.
[2] Sjá: Árni Einarsson, ofl., 2025 & Stefán Ólafsson og Guðrún Alda Gísladóttir, 2025.

> kirkna, bænhúsa, klaustra, þingstaða og búða, leifar af verbúðum, naustum og verslunarstöðum og byggðaleifar í hellum og skútum, vinnustaðir þar sem aflað var fanga, svo sem leifar af seljum, verstöðvum, bólum, mógröfum, kolagröfum og rauðablæstri, tún- og akurgerði, leifar rétta, áveitumannvirki og aðrar ræktunarminjar, svo og leifar eftir veiðar til sjávar og sveita, vegir og götur, leifar af stíflum, leifar af brúm og öðrum samgöngumannvirkjum, vöð, varir, leifar hafnarmannvirkja og bátalægi, slippir, ferjustaðir, kláfar, vörður og önnur vega- og siglingamerki ásamt kennileitum þeirra, virki og skansar og leifar af öðrum varnarmannvirkjum, þingstaðir, meintir hörgar, hof og vé, brunnar, uppsprettur, álagablettir og aðrir staðir og kennileiti sem tengjast siðum, venjum, þjóðtrú eða þjóðsagnahefð, áletranir, myndir eða önnur verksummerki af manna völdum í hellum eða skútum, á klettum, klöppum eða jarðföstum steinum og minningarmörk í kirkjugörðum, haugar, dysjar og aðrir greftrunarstaðir úr heiðnum eða kristnum sið, skipsflök eða hlutar þeirra.
>
> Fornminjar njóta friðunar nema annað sé ákveðið af Minjastofnun Íslands.

Í 21. grein laga um menningarminjar segir:

> fornleifum, sbr. 3. mgr. 3. gr., jafnt þeim sem eru friðlýstar sem þjóðminjar og þeim sem njóta friðunar í krafti aldurs, má enginn, hvorki landeigandi, ábúandi, framkvæmdaraðili né nokkur annar, spilla, granda eða breyta, hylja, laga, aflaga eða flytja úr stað nema með leyfi Minjastofnunar Íslands.

Þetta á við um allar fornleifar, óháð sérstakri friðlýsingu. Friðhelgi fornleifa er ekki háð því að þær séu þekktar eða hafi verið skráðar. Sú skylda hvílir á sveitarfélögum eða framkvæmdaaðilum að gera Minjavernd ríkisins viðvart ef fyrirsjáanlegt er að minjar spillist vegna hvers konar framkvæmda eða breyttrar landnotkunar (sjá 12.gr.).

> Ef fornminjar sem áður voru ókunnar finnast við framkvæmd verks skal sá sem fyrir því stendur stöðva framkvæmd án tafar. Skal Minjastofnun Íslands láta framkvæma vettvangskönnun umsvifalaust svo skera megi úr um eðli og umfang fundarins. Stofnuninni er skylt að ákveða svo fljótt sem auðið er hvort verki megi fram halda og með hvaða skilmálum. Óheimilt er að halda framkvæmdum áfram nema með skriflegu leyfi Minjastofnunar Íslands (24 gr.).

Eitt af markmiðum fornleifaskráningar er að koma í veg fyrir að minjar verði fyrir skemmdum af gáleysi eða nauðsynjalausu. Fornleifaskráning nýtist við minjavörslu þegar ákveða á verndun á einstökum minjastöðum. Eins kemur hún að miklum notum vegna fyrirhugaðra framkvæmda. Þá er hægt að taka tillit til minjanna við skipulagsgerð og nýta þær í rannsókna eða kynningarskyni. Með fornleifaskráningu má einnig stórlega minnka líkur á að fornleifar komi óvænt í ljós við framkvæmdir sem gæti leitt til tafa á viðkomandi verki.

2.2 Skráning fornleifa

Verkefnanúmeri er úthlutað af Minjastofnun Íslands og svæðið hefur verið merkt inn á vefsjá Minjastofnunar og skýrsla skráð þar sem og minjar sem mældar voru upp. Verkefnið fékk númerið 3444 og þar á eftir eru hlaupandanúmer rannsóknarinnar, dæmi: *3444-001.*

3. FRAMKVÆMDARSVÆÐIÐ

Skráningarsvæðið byrjar þar sem vegslóði liggur í SA frá Rangárvallavegi yfir Uppheiði og svo meðfram Keldnalæk þar til komið er að svæði sem heitir Tunguheiði. Þaðan liggur svæðið til suðurs að svonefndum Króki, þar sem Keldnalækur rennur í Eystri-Rangá. Þaðan liggur það svo

til vesturs yfir bæjarstæði Tungu og endar hjá Tungufossi. Samtals er skráningarsvæðið um 91ha.

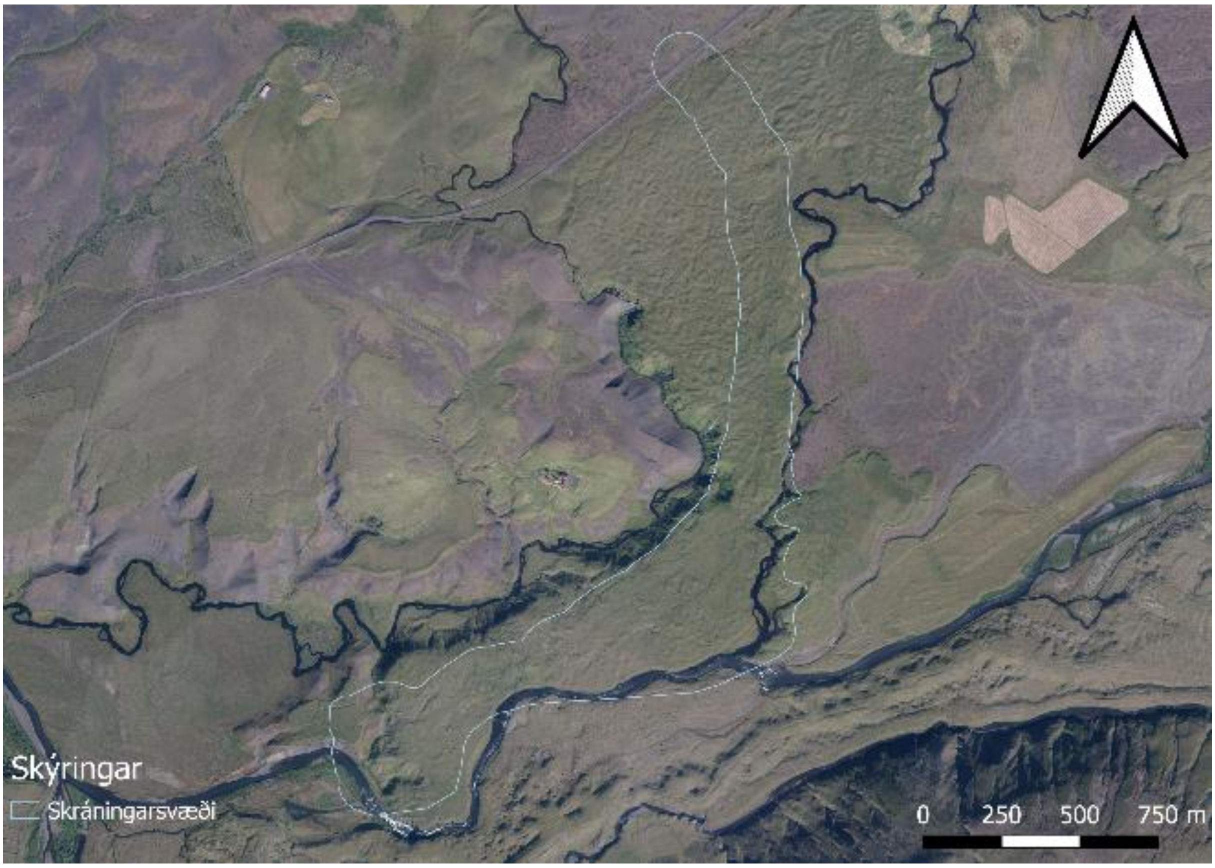

Mynd 2. Yfirlitskort af skráningarsvæðinu.

3.1 Saga Keldna

Minnst var á Keldur í Brennu-Njáls sögu og var þar sagt frá Ingjaldi Höskuldssyni sem var þá bóndi á Keldum í kringum árið 1000.[3] Eins er minnst á Keldur í Sturlungu þar sem Teitur Hauksson, prestur, bjó að Keldum og flutti síðan að Gunnarsholti um 1186.[4] Í kringum 1190 var sagt að Jón Loftsson hafi látið smíða kirkju og klausturhús fyrir norðan Læk að Keldum og ætlaði hann sjálfur að ganga í það en þar sem engir menn fengust ráðnir. Skömmu seinna fékk Jón sótt og að honum látnum, skiptu synir hans kirkjunni og húsunum sem föðurarfi sínum.[5]

Eins var minnst á kirkjuna á Keldum í ýmsum máldögum í gegnum aldirnar og var meðal annars minnst á hana í kirknaskrá Páls biskups frá 1332[6] og í máldögum frá 1367[7] og 1371.[8]

Árið 1548 var sagt frá fjörumörkum Keldnakirkju og var þar sagt að kirkjan ætti 6 hundruði faðma fjöru og væru 3 hundruðir fyrir Krossi og 3 hundruðir fyrir Hallgeirsey.[9]

[3] Brennu-Njáls saga, bls. 31.
[4] Örnólfur Thorsson, 1988, bls. 161.
[5] Biskupasögur I, 1858, bls. 293.
[6] Diplomatarium Islandicum - Íslenzkt fornbréfasafn 7. bindi, 1947-1950, bls. 7.
[7] Diplomatarium Islandicum - Íslenzkt fornbréfasafn 2. bindi, 1947-1950, bls. 693.
[8] Diplomatarium Islandicum - Íslenzkt fornbréfasafn 3. bindi, 1947-1950, bls. 264-265.
[9] Diplomatarium Islandicum - Íslenzkt fornbréfasafn 11. bindi, 1947-1950, bls. 630.

Í Rangvellingabók segir um Keldur: „*Heimildir um elstu byggð á Keldum er að finna í Njálssögu þar sem sagt er frá Ingjaldi Höskuldssyni er þar bjó fyrir og eftir 1000, en elsta samtímaheimild sem getur bæjarins er kirknaskrá Páls biskups Jónssonar frá því um 1200 og litlu yngri eru Oddverjaþáttur í Biskupasögum og Guðmundarsaga dýra í Sturlungu* […] *Árið 1332 var kirkjan á Keldum orðin eigandi að fjórðungi heimalands. Líkur benda til þess að Óli Svarhöfðason prestur í Odda hafi átt Keldur á síðari hluta 14. aldar og má vera að hann hafi verið niðji Hálfdánar Sæmundssonar og jörðin gengið í erfiðir. Fyrir 30. maí 1434 hefur Oddur Þórðarson, leppur lögmaður á Ósi í Bolungarvík eignast Keldur því þann dag á Mýrum í Dýrafirði gaf hann dóttursyni sínum Skúla Loftssyni „jörðina Keldur er stendur í króki millum Rangá.“ Eiríkur Þorsteinsson sem bjó á Keldum langan aldur hefur vafalaust átt jörðina og dóttir hans Steinunn erft hana því 1. ágúst 1546 seldi maður Steinunnar Þorleifur Pálsson lögmaður á Skarði á Skarðsströnd Birni syni sínum Keldur með samþykki konu sinnar. Sonur Björns, Eiríkur á Keldum, hefur síðan eignast jörðina og við skipti eftir hann 11. sept 1614 kom hún í hlut sonar hans Torfa á Keldum. Guðmundur á Keldum, sonur Torfa átti jörðina, er hann lést og við skipti eftir hann 3. júní 1670 erfði hana sonur hans Jón á Keldum. Jón átti Keldur til æviloka 1681 en þá erfði Torfi bróðir hans jörðina. Torfi lést árið 1700 en að honum látnum giftist ekkja hans Kristín Jónsdóttir Sigurði Sigurðssyni í Eyjum í Kjós og var hann eigandi Keldna 1711.*“[10]

Í jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns, sem gerð var fyrir svæðið árið 1709, var sagt að á Keldum væri alkirkja og var messað þar annan hvern helgidag á móts við Gunnarsholt. Jarðardýrleiki til forna var talinn lx hundruðir, síðar xl hundruðir og þegar jarðabókin var skrifuð var hann xx hundruðir. Landskuldin var i hundruðir og tók presturinn þar af xl álnir í laun fyrir prestþjónustu en lxxx álnir féllu niður fyrir kostnað og ómak sem hann lét af hendi fyrir landskrifarann. Leigukúgildin voru fjögur og voru þær uppbornar í prestskaup og ekki borgaðar út. Engar kvaðir voru á jörðinni og átti jörðin afrétt ut supra. Torfrista og stunga var sögð ónýt til húsa og heyja og varð með erfiðismunum og kostnaði langt að sækja.[11] Tvær hjáleigur voru frá Keldum, Krókstún og Tunga.[12]

Í jarðatali Johnsen frá 1847 var sagt að Keldur væru í bænda eign, dýrleikinn var 20 hundruðir, landskuldin 2,0, kúgildin 8 og ábúendur voru 1 eigandi að ¾ af jörðinni.[13]

3.2 Saga Tungu

Tunga var syðsti bærinn í Keldnalandi og var hjáleiga frá Keldum. Tunga byggðist fyrst árið 1611 en var farin í eyði 1876 vegna sandágangs heimajarðar.[14] Í Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalín, sem gerð var fyrir svæðið árið 1709, var sagt að Tunga væri hjáleiga frá Keldum og var byggð fyrir meira en hundrað árum. Landskuld Tungu væri lx álnir sem greiddist í fríðu og öðrum gildum landsaurum, landskuldin hafði þó áður verið lxxx álnir en var minnkuð vegna stórskemmda á túni og högum vegna grasmaðks. Leigukúgildin voru tvö og voru greidd í smjöri að Langholti í Flóa. Engar kvaðir voru á jörðinni og höfðu ekki verið greiddar síðan grasmaðkurinn lét á sér kræla. Á heyjum gat fóðrast tvær kýr.[15]

[10] Valgeir Sigurðsson, 1982, bls. 199.
[11] Árni Magnússon & Páll Vídalín, 1913-1917, bls. 238-239.
[12] Árni Magnússon & Páll Vídalín, 1913-1917, bls. 239-240.
[13] J. Johnsen, 1847, bls. 36.
[14] Helga Skúladóttir, 1939, bls. 135.
[15] Árni Magnússon & Páll Vídalín, 1913-1917, bls. 240.

Í jarðatali Johnsen frá 1847 var Tunga skráð sem hjáleiga frá Keldum, dýrleikinn var 10 hundruðir, landskuldin 0,50, kúgildin tvö og ábúendur voru 1 leigjandi.[16]

Ekki er til túnakort af Tungu.

Árið 2012 fannst ljóskola við Svörtuloft skammt sunnan við Tungufoss. Þórður Tómasson þóttist sjá uppblásnar leifar bæjarhúsa sem voru við það að brotna niður í ána og taldi víst að þar væri fundið áður óþekkt bæjarstæði.[17]

Árið 2023 tók Fornleifastofnun Íslands ses. könnunarskurði í tvær minjar sem taldar eru vera hluti af fornum áveitumannvirkjum á svæðinu. Skurðirnir voru teknir í minjar [3444-032] og [3444-033] og kom í ljós að báðar minjarnar höfðu að öllum líkindum fallið úr notkun fyrir miðja 12. öld og eru því töluvert eldri en eiginleg búseta á Tungu.[18]

[16] J. Johnsen, 1847, bls. 36.
[17] Þórður Tómasson, 2013, bls. 152-153.
[18] Stefán Ólafsson og Guðrún Alda Gísladóttir, 2025, bls. 26-28.

4. FORNLEIFASKRÁ

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Keldur

Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	446383	367918

Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
Vírréttin	Hleðsla	Rétt	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	**Tímabil**
3444-001	1550-1900
Vegghæð	**Veggjaþykkt**
0,1 – 0,3 m	1,2 m
Ástand	**Friðlýst**
Vel greinanlegar	Nei
Horfin	***Hætta tilefni***
Nei	**Vegna vegagerðar**
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**
Engin hætta	

Ljósmynd / teikning

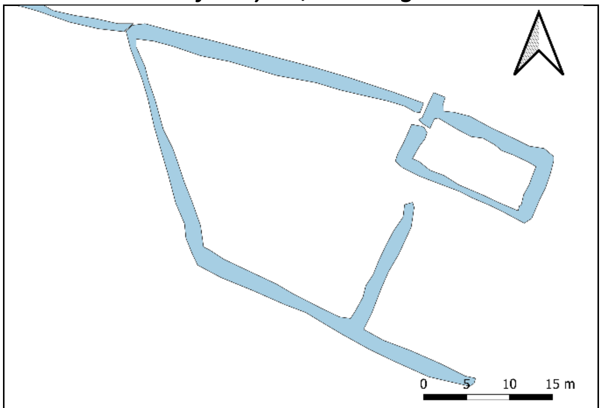

Mynd 3. Uppmæling af Vírrétt [3444-001].

Lýsing

Í grein Helgu Skúladóttur frá 1939 segir: „Varnargirðing liggur þvert yfir heiðina, frá Gamla Steinboga og austur að læk, í Vörðuhólinn; vestan í honum stendur Vírhúsið (ærhús) og skammt vestar Vírrjettin"

Í skýrslu FSÍ frá 2010 segir: „Hólf I er vestar, er 33 x 23 m að innanmáli og snýr austur-vestur. Inngangur er í norðausturhorni en annar inngangur er 3 m fyrir norðan hinn fyrri úr hólfi II. Veggirnir eru 0,8 m á hæð og alveg grónir af mosa. Hvergi sést í grjót eða hleðslur. Náttúrulegur hóll er innan réttarinnar um 4 m til norðvesturs frá hólfi II. Úr austurhlið hólfsins liggur 13 m löng hleðsla sem gerir eiginlega þriðja hólfið. Þetta er mögulega gerðið sem talað er um í örnefnalýsingu." Þessi lýsing stendur enn.

Ljósmynd / teikning

Mynd 4. Horft í NV yfir Vírrétt [3444-001].

Umhverfi / staðhættir

Um 1 km sunnan við Rangárvallaveg, við vegslóða sem liggur að Tungu.

Athugasemd

Heimildir

Helga Skúladóttir, 1939, bls. 133-134.
Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 68-69.

Almennar upplýsingar

Sýsla	Sveitarfélag	Heiti jarðar	Heiti jarðar 1847
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Keldur

Upplýsingar um skráningu

Skrásetjari	Dagsetning	Austur hnit ISN93	Norður hnit ISN93
AR & KSR	5.6.2025	446394	367940

Upplýsingar um minjar

Sérheiti	Tegund	Hlutverk	Minjaheild
Vírréttin	Hleðsla	Rétt	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	Tímabil
3444-002	1550-1900
Vegghæð	**Veggjaþykkt**
1 m	1 m
Ástand	**Friðlýst**
Vel greinanlegar	Nei
Horfin	***Hætta tilefni***
Nei	Vegna vegagerðar
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**
Engin hætta	

Ljósmynd / teikning

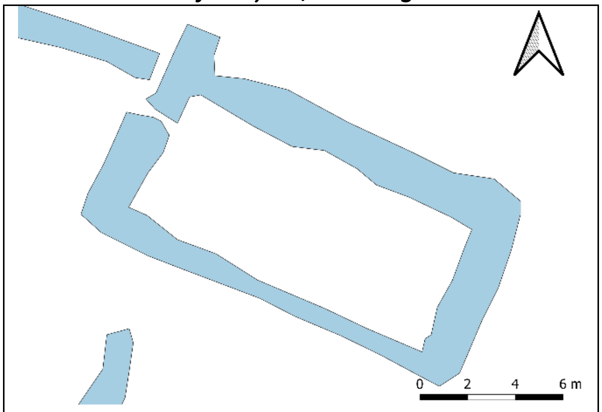

Mynd 5. Uppmæling á Vírrétt [3444-002].

Lýsing

Í grein Helgu Skúladóttur frá 1939 segir: „Varnargirðing liggur þvert yfir heiðina, frá Gamla Steinboga og austur að læk, í Vörðuhólinn; vestan í honum stendur Vírhúsið (ærhús) og skammt vestar Vírrjettin“

Í skýrslu FSÍ frá 2010 segir: „Hólf II er 13 x 7 m að innanmáli og snýr austur-vestur. Veggirnir eru 1 m á hæð og sjást þrjú umför af grjóti í þeim. Inngangur er í norðausturhorni inn í hólf I. Annar inngangur er er í norðvesturhorni. Girðing hefur verið meðfram veggjunum innan í hólfinu og verið hærri en þeir. Leifar af gaddavír sjást ennþá inni í hólfinu.” Þessi lýsing stendur enn.

Ljósmynd / teikning

Mynd 6. Horft NV yfir Vírrétt [3444-002].

Umhverfi / staðhættir

Um 1 km sunnan við Rangárvallaveg, við vegslóða sem liggur að Tungu.

Athugasemd

Heimildir

Helga Skúladóttir, 1939, bls. 133-134.
Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 68-69.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Keldur

Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	446344	367958

Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
Vírréttin	Garðlag	Vörslugarður	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	**Tímabil**
3444-003	1550-1900
Vegghæð	**Veggjaþykkt**
0 – 0,4 m	0,3 m
Ástand	**Friðlýst**
Vel greinanlegar	Nei
Horfin	***Hætta tilefni***
Nei	**Vegna vegagerðar**
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**
Engin hætta	

Ljósmynd / teikning

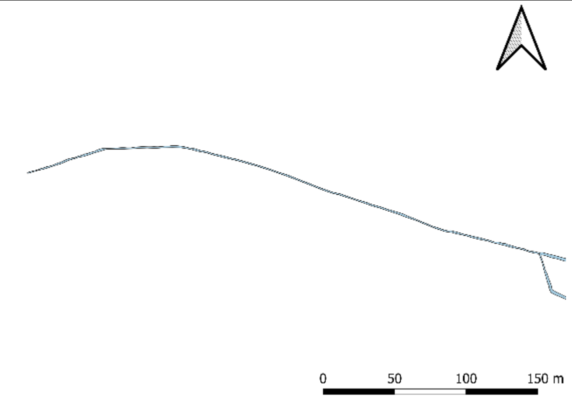

Mynd 7. Uppmæling af vörslugarði [3444-003].

Lýsing

Vörslugarður sem liggur í vestur frá Vírréttinni [3444-001] í rúma 370 m. Garðlagið erum 0,4 m hátt og að jafnaði um 0,3 m þykkt.
Í skýrslu FSÍ frá 2010 segir: „Garðlagið hlykkjast frá austri til vesturs frá Stokkalæk að Keldnalæk. Hann liggur yfir Tunguheiði og afmarkar hana. Garðlagið er um 500 m langt og 0,4 m á hæð. Garðlagið er gert úr tvöfaldri steinaröð en ekki sjást skýr umför. Það er 0,3 m á breidd og alveg gróið."

Ljósmynd / teikning

Mynd 8. Horft SA eftir garðlagi [3444-003].

Umhverfi / staðhættir

Um 1 km sunnan við Rangárvallaveg, við vegslóða sem liggur að Tungu.

Athugasemd

Garðlag [3444-003] og garðlag [3444-004] er það sama en hefur verið rofið af vegslóða sem liggur að Tungu.

Heimildir

Helga Skúladóttir, 1939, bls. 133-134.
Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 68-69.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Keldur
Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	446431	367922
Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
Vírréttin	Garðlag	Vörslugarður	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	**Tímabil**
3444-004	1550-1900
Vegghæð	**Veggjaþykkt**
0,4 m	0,3 m
Ástand	**Friðlýst**
Vel greinanlegar	Nei
Horfin	***Hætta tilefni***
Nei	Vegna vegagerðar
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**
Engin hætta	

Ljósmynd / teikning

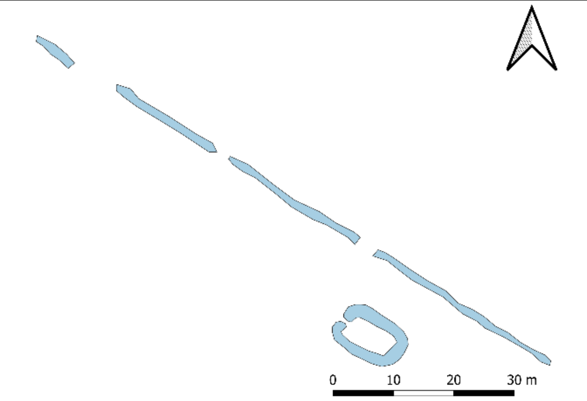

Mynd 9. Uppmæling af vörslugarði [3444-004].

Lýsing

Vörslugarður sem gengur í SA frá Vírréttinni [3444-001]. Garðurinn er rofinn á köflum, grjóthlaðinn og grasivaxinn og um 100m langur. Garðlagið er allt að 0.4m hátt og að jafnaði um 0.3m þykkt.
Í skýrslu FSÍ frá 2010 segir: „Garðlagið hlykkjast frá austri til vesturs frá Stokkalæk að Keldnalæk. Hann liggur yfir Tunguheiði og afmarkar hana. Garðlagið er um 500 m langt og 0,4 m á hæð. Garðlagið er gert úr tvöfaldri steinaröð en ekki sjást skýr umför. Það er 0,3 m á breidd og alveg gróið.“

Ljósmynd / teikning

Mynd 10. Horft SA eftir garðlagi [3444-004].

Umhverfi / staðhættir

Um 1 km sunnan við Rangárvallaveg, við vegslóða sem liggur að Tungu.

Athugasemd

Garðlag [3444-003] og garðlag [3444-004] er það sama en hefur verið rofið af vegslóða sem liggur að Tungu.

Heimildir

Helga Skúladóttir, 1939, bls. 133-134.
Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 68-69.

Almennar upplýsingar

Sýsla	Sveitarfélag	Heiti jarðar	Heiti jarðar 1847
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga

Upplýsingar um skráningu

Skrásetjari	Dagsetning	Austur hnit ISN93	Norður hnit ISN93
AR & KSR	5.6.2025	446466	367885

Upplýsingar um minjar

Sérheiti	Tegund	Hlutverk	Minjaheild
Vírhús	Tóft	Fjárhús	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	Tímabil
3444-005	1550-1900

Vegghæð	Veggjaþykkt
0,8 – 2 m	1 m

Ástand	Friðlýst
Vel greinanlegar	Nei

Horfin	*Hætta tilefni*
Nei	Engin hætta

Hætta viðvarandi	Hættuorsök
Engin hætta	

Ljósmynd / teikning

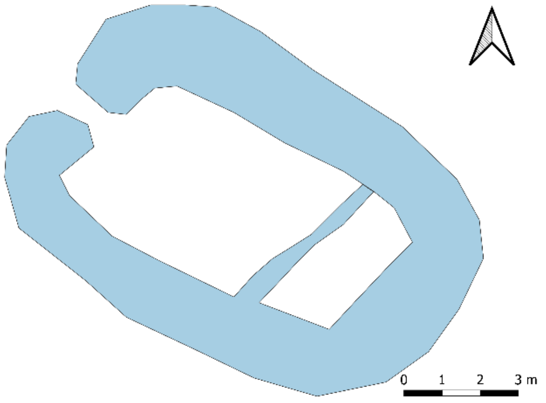

Mynd 11. Uppmæling af Vírhúsi [3444-005].

Lýsing

Fjárhús úr torfi og grjóti með áfastri hlöðu.
Í skýrslu FSÍ frá 2010 segir: „Fjárhúsið er í gróinni heiði með náttúrulegum hólum og lægðum. Tóftin er 10x7m og snýr austur-vestur og er tvískipt. Hólf I er vestar, er 6x7 m að innanmáli og inngangur á miðri vesturhlið. Jata liggur eftir gólfinu endilöngu. Veggirnir eru 0,8 m á hæð og fimm umför af grjóti sjást í þeim. Bárujárn og torf hefur verið í þaki og það hrunið inn í tóftina. Hólf II er austan við hólf I, er 7x3 m að innanmáli og snýr norður-suður. Þetta hefur líklega verið hlaða þar sem það er niðurgrafið. Grunnflöturinn er 0,6 m lægri en í hólfi A [hólf I]. Veggirnir eru 2 m á hæð og sjást átta umför af grjóti í þeim. Tóftin er byggð inn í hól sem myndar austurvegg í hólfi B [hólf II]. Líklega hefur verið innangengt á milli hólfa þó ekki sé það skýrt.“ Þessi lýsing stendur enn.

Ljósmynd / teikning

Mynd 12. Horft í SA yfir Vírhús [3444-005]

Umhverfi / staðhættir

Í grasvöxnum hól um 70 m austan við Vírrétina [3444-001].

Athugasemd

Heimildir

Helga Skúladóttir, 1939, bls. 133-134.
Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 67-68.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga

Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	445607	366825

Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
Tunga	Tóft	Híbýli	Búsetuminjar
Auðkenni	**Tímabil**		
3444-006	1550-1900		
Vegghæð	**Veggjaþykkt**		
0 – 1,8 m	1,2 m		
Ástand	**Friðlýst**		
Vel greinanlegar	Nei		
Horfin	***Hætta tilefni***		
Nei	**Vegna framkvæmda**		
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**		
Hætta	Vegna vatnsrofs		

Ljósmynd / teikning

Mynd 13. Uppmæling af bæjarhúsum Tungu [3444-006].

Lýsing

Enn má sjá leifar síðasta torfbæjarins á Tungu og rýmisskiptingin á honum er nokkuð skýr. Skráð voru a.m.k. sjö hólf og mögulega er áttunda hólfið syðst á hólnum. Nyrsta hólfið er fjárhús og hlaða. Hlaðan er grafin inn í bæjarhólinn og er mesta veggjahæð hennar um 1,8 m. Það er garði í miðju fjárhúsinu sem skiptir því í tvær krær. Inngangur í fjárhúsið er í NV. Veggir fjárhússins eru grjóthlaðnir en ekki er víst hvort að torf hafi verið notað í veggina. Önnur hólf bæjarrústanna eru grasivaxin og líklega gerð úr bæði torfi og grjóti. Veggjahæð er frá 0,1 – 1 m og veggjabreiddin að jafnaði um 1,2 m. Hólfin á norður og austur hlið virðast öll hafa sér inngang á meðan hólfin á suðurhlið eru tengd með stuttum göngum.

Í skýrslu FSÍ frá 2010 var skráð 7 m langt garðlag sem gekk í suður að ánni og var sagt að hluti af því væri horfinn vegna rofs úr ánni. Mögulega er syðsta hólfið þetta garðlag en þá hefur meira horfið af því vegna rofs því það er einungis um 3m langt í dag.

Ljósmynd / teikning

Mynd 14. Horft í suður yfir bæjartóftir Tungu [3444-006].

Umhverfi / staðhættir

Bærinn hefur staðið á grasivöxnu svæði við bakka Eystri-Rangár um 730m vestan við mót Keldnalækjar og Eystri-Rangár.

Athugasemd

Heimildir

Helga Skúladóttir, 1939, bls. 135.
Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 90-91.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga

Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	445592	366825

Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
	Jarðræktarsvæði	Matjurtagarður	Landbúnaðarminjar
Auðkenni	**Tímabil**		
3444-007	1550-1900		
Vegghæð	**Veggjaþykkt**		
0-0,3 m	1,5 m		
Ástand	**Friðlýst**		
Vel greinanlegar	Nei		
Horfin	***Hætta tilefni***		
Nei	Vegna framkvæmda		
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**		
Engin hætta			

Ljósmynd / teikning

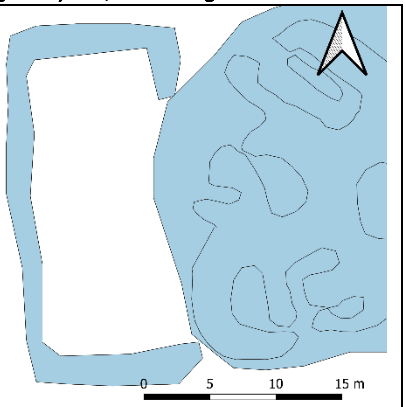

Mynd 15. Uppmæling af matjurtagarði [3444-007].

Lýsing

Í skýrslu FSÍ frá 2010 segir: „Vestan við bæjarhólinn er gerði eða kálgarður K sem er skráð með honum. Það er um 24x11 m að utanmáli en bæjarhóllinn er nýttur sem austurveggur að mestu leyti. Mesta hleðsluhæð í gerðinu er um 0,3 m og veggir eru um 1,5-2 m á breidd."

Þessi lýsing stendur enn.

Ljósmynd / teikning

Mynd 16. Horft í NA yfir matjurtagarð [3444-007].

Umhverfi / staðhættir

Fast vestan við bæjarhól Tungu [3444-006 & 027].

Athugasemd

Heimildir

Helga Skúladóttir, 1939, bls. 135.
Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 90-91.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga

Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	445563	366854

Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
Tunguhús	Tóft	Fjárhús & hlaða	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	**Tímabil**
3444-008	1550-1900
Vegghæð	**Veggjaþykkt**
1,8 m	1,5 m
Ástand	**Friðlýst**
Vel greinanlegar	Nei
Horfin	***Hætta tilefni***
Nei	Vegna framkvæmda
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**
Engin hætta	

Ljósmynd / teikning

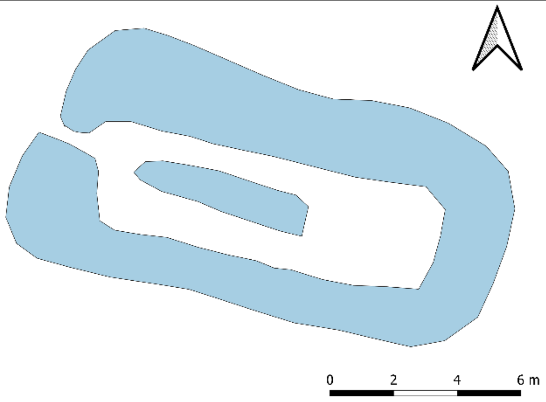

Mynd 17. Uppmæling af Tunguhúsi [3444-008].

Lýsing

Í skýrslu FSÍ frá 2010 segir: „Tóftin er 12 x 6 m og gerð úr torfi, grjóti, bárujárni og timbri. Hún snýr austur-vestur og er byggð inn í náttúrulegan hól sem notaður er fyrir norðurvegg. Tóftin er tvískipt. Hólf I er vestar, er 9x6 m að innanmáli og snýr austur-vestur. Inngangur er á miðri vesturhlið, veggirnir eru 1 m á hæð og það sjást fjögur umför. Grjóthlaðinn garður liggur eftir endilöngu hólfinu og hlaðnar jötur við báða veggi. Líklega hefur verið innangengt í hólf II þó að það sé ekki skýrt. Þakhellur liggja ofan á veggjunum og inni í hólfi II. Bæði jata og garðar eru grasivaxin. Hólf II er austan við hólf I, er 6x3 m að innanmáli og snýr norður-suður. Það er niðurgrafið, grunnflöturinn er um 1 m lægri en í hólfi 1. Veggirnir eru 1,8 m á hæð og sést í fjögur umför. Ekki er greinilegur inngangur í hólfið. Töluverð hrun, aðallega eru þakhellur inni í hólfinu."

Þessi lýsing stendur enn.

Ljósmynd / teikning

Mynd 18. Horft í vestur yfir Tunguhús [3444-008].

Umhverfi / staðhættir

Í grasivöxnum hól um 30 m NV við bæjartóftir Tungu [3444-006].

Athugasemd

Heimildir

Vigfús Guðmundsson, 1949, bls. 177.
Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 94.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga
Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	445548	366874
Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
	Garðlag	Túngarður	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	**Tímabil**
3444-009	1550-1900
Vegghæð	**Veggjaþykkt**
0-0,5 m	1 m
Ástand	**Friðlýst**
Vel greinanlegar	Nei
Horfin	***Hætta tilefni***
Nei	**Vegna framkvæmda**
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**
Engin hætta	

Ljósmynd / teikning

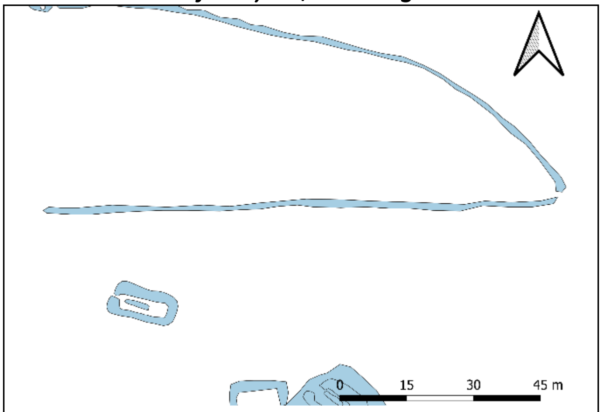

Mynd 19. Uppmæling af túngarði [3444-009].

Lýsing

Torfhlaðið garðlag sem liggur austur-vestur. Garðlagið er allt að 0,5 m hátt og að jafnaði um 1m breitt og um 115 m langt. Það er innan túngarðs [3444-010] og er mögulega hluti af eldra túngarðakerfi.

Í skýrslu FSÍ frá 2010 segir: „Garðlagið liggur úr suðaustri til suðvesturs. Suðausturendinn er um 35 m vestan við suðausturenda túngarðs 003. Við þann enda er dálítið rof í hólnum sem garðurinn liggur frá og sést þar í grjót í garðinum. Garðurinn endar í túninu við hólaröð sem tekur við í boga til vesturs. Garðlagið er um 85 m langt, það er 0,5-1 m á breidd og mesta hleðsluhæð er 0,5 m utanmáls. Hlutverk þessa garðlags er ekki ljóst en ef til vill er hann hluti af eldri túngarði eða vörslugarði innan túnsins."

Garðlagið var skráð um 30 m lengra en það var árið 2010.

Ljósmynd / teikning

Mynd 20. Horft austur yfir túngarð [3444-009].

Umhverfi / staðhættir

Miðja garðlagsins er um 37 m norðan við bæjartóftir Tungu [3444-006].

Athugasemd

Heimildir

Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 93-94.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga
Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	445547	366918
Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
	Garðlag	Túngarður	Landbúnaðarminjar
Auðkenni	**Tímabil**		
3444-010	1550-1900		
Vegghæð	**Veggjaþykkt**		
0 – 0,7 m	1 – 2 m		
Ástand	**Friðlýst**		
Vel greinanlegar	Nei		
Horfin	***Hætta tilefni***		
Nei	Vegna framkvæmda		
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**		
Engin hætta			

Ljósmynd / teikning

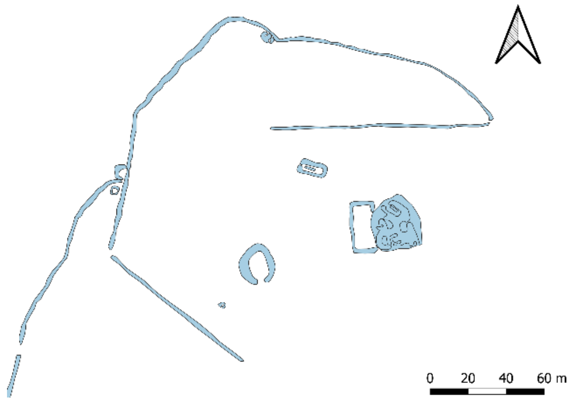

Mynd 21. Uppmæling af túngarði [3444-010].

Lýsing

Túngarður hlaðinn úr torfi. Garðurinn umlykur bæjarstæði Tungu að mestu og er samtals um 390 m langur. Hleðsluhæðin er mest um 0,7 m en er að jafnaði um 0,2 m. Veggjaþykktin er frá 1 – 2 m. Tvennar tóftir eru áfastar garðinum, [3444-011] og [3444-012]. Garðlagið er rofið af vegslóða sem liggur þvert yfir bæjarstæðið.
Í grein Helgu Skúladóttur frá 1939 var sagt að túngarðurinn hafi verið hlaðinn á árunum 1836-39.

Ljósmynd / teikning

Mynd 22. Horft austur eftir túngarði [3444-010].

Umhverfi / staðhættir

Túngarðurinn umlykur meirihluta heimatúns Tungu. Austur endi hans er við eldri túngarð [3444-009] og vestur endi hans er við slóða sem liggur yfir bæjarstæðið.

Athugasemd

Heimildir

Helga Skúladóttir, 1939, bls. 135.
Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 91-92.

Almennar upplýsingar

Sýsla	Sveitarfélag	Heiti jarðar	Heiti jarðar 1847
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga

Upplýsingar um skráningu

Skrásetjari	Dagsetning	Austur hnit ISN93	Norður hnit ISN93
AR & KSR	5.6.2025	445540	366920

Upplýsingar um minjar

Sérheiti	Tegund	Hlutverk	Minjaheild
	Tóft	Óþekkt	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	Tímabil
3444-011	1550-1900

Vegghæð	Veggjaþykkt
0 – 0,3 m	1 m

Ástand	Friðlýst
Vel greinanlegar	Nei

Horfin	*Hætta tilefni*
Nei	Engin hætta

Hætta viðvarandi	Hættuorsök
Engin hætta	

Ljósmynd / teikning

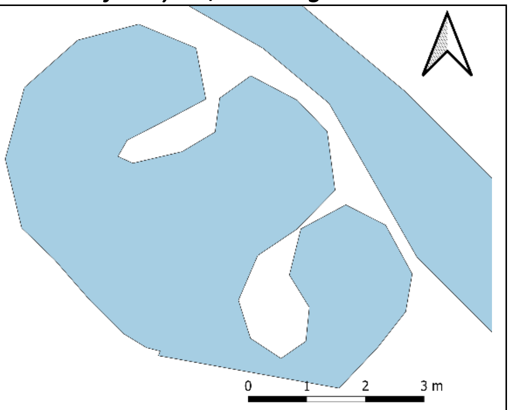

Mynd 23. Uppmæling af tóft [3444 -011].

Lýsing

Grasi gróin tóft með óþekkt hlutverk sem er svo gott sem áföst túngarði [3444-010]. Tóftin er með tvö hólf og virðist vera innangengt í þau bæði á norðaustur hlið. Veggjahæð er um 0,3 m og veggjaþykkt er um 1 m að jafnaði.

Í skýrslu FSÍ frá 2010 segir: „Tóftin er 7x6 m að stærð og snýr norður suður. Svo virðist sem op sé úr syðra hólfinu í suðvesturhorni en ekki er ljóst hvar gengið hefur verið í nyrðra hólfið. Syðra hólfið er 1x1m að innanmáli og nyrðra hólfið er 2x1 m, snýr austur vestur."

Ljósmynd / teikning

Mynd 24. Horft í norður yfir tóft [3444-011].

Umhverfi / staðhættir

Tóftin er áföst túngarði [3444-010] og er um 60 m norðan við Tunguhús [3444-008].

Athugasemd

Heimildir

Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 91-92.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	Sveitarfélag	Heiti jarðar	Heiti jarðar 1847
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga
Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	Dagsetning	Austur hnit ISN93	Norður hnit ISN93
AR & KSR	5.6.2025	445465	366850
Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	Tegund	Hlutverk	Minjaheild
	Tóft	Óþekkt	Landbúnaðarminjar
Auðkenni	Tímabil	*Ljósmynd / teikning*	
3444-012	1550-1900		
Vegghæð	Veggjaþykkt		
0 – 0,1 m	2 m		
Ástand	Friðlýst		
Greinanlegar	Nei		
Horfin	*Hætta tilefni*		
Nei	Engin hætta		
Hætta viðvarandi	Hættuorsök		
Engin hætta			

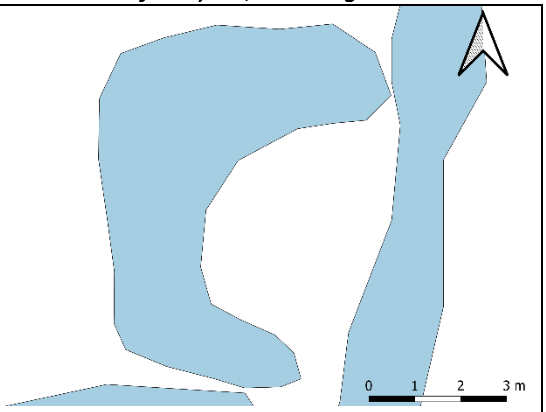

Mynd 25. Uppmæling af tóft [3444-012].

Lýsing

Grasigróin og töluvert sigin tóft sem er áföst túngarði [3444-010], mögulega er inngangur í hana á suðurhlið en þar byrjar túngarður [3444-014]. Tóftin er um 8x6 m að utanmáli. Mögulega er um lítið gerði að ræða sem hefur staðið út úr garðinum. Veggjahæð er 0 – 0,1 m og veggjabreidd að jafnaði um 2 m.

Ljósmynd / teikning

Mynd 26. Horft norður yfir tóft [3444-012].

Umhverfi / staðhættir

Tóftin er áföst túngarði [3444-010] og er um 40 m norðan við vestur enda hans.

Athugasemd

Tóftin var ekki inni í fyrri skráningu FSÍ.

Heimildir

Almennar upplýsingar			
Sýsla	Sveitarfélag	Heiti jarðar	Heiti jarðar 1847
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga

Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	Dagsetning	Austur hnit ISN93	Norður hnit ISN93
AR & KSR	5.6.2025	445462	366841

Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	Tegund	Hlutverk	Minjaheild
	Tóft	Óþekkt	Landbúnaðarminjar
Auðkenni	Tímabil	*Ljósmynd / teikning*	
3444-013	1550-1900		
Vegghæð	Veggjaþykkt		
0 – 0,1 m	1 m		
Ástand	Friðlýst		
Vel greinanlegar	Nei		
Horfin	*Hætta tilefni*		
Nei	Engin hætta		
Hætta viðvarandi	Hættuorsök		
Engin hætta			

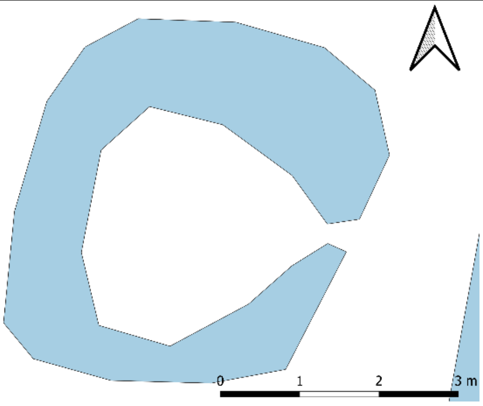

Mynd 27. Uppmæling af tóft [3444-013].

Lýsing

Grasigróin tóft með mögulegum inngangi á austurhlið. Tóftin er töluvert sigin en mesta vegghæð hennar er um 0,1 m og þykktin að jafnaði um 1 m. Tóftin er um 4x5 m að utanmáli. Hún er staðsett þar sem túngarðar [3444-010] og [3444-014] mætast og mynda nokkurskonar kró.

Ljósmynd / teikning

Mynd 28. Horft vestur yfir tóft [3444-013].

Umhverfi / staðhættir

Tóftin er á grasivöxnu svæði um 3,5 m sunnan við tóft [3444-012].

Athugasemd

Tóftin var ekki í fyrri skráningu FSÍ.

Heimildir

Almennar upplýsingar

Sýsla	Sveitarfélag	Heiti jarðar	Heiti jarðar 1847
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga

Upplýsingar um skráningu

Skrásetjari	Dagsetning	Austur hnit ISN93	Norður hnit ISN93
AR & KSR	5.6.2025	445454	366841

Upplýsingar um minjar

Sérheiti	Tegund	Hlutverk	Minjaheild
	Garðlag	Túngarður	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	3444-014
Tímabil	1550-1900
Vegghæð	0 – 1 m
Veggjaþykkt	1 m
Ástand	Vel greinanlegar
Friðlýst	Nei
Horfin	Nei
Hætta tilefni	**Vegna framkvæmda**
Hætta viðvarandi	Engin hætta
Hættuorsök	,

Ljósmynd / teikning

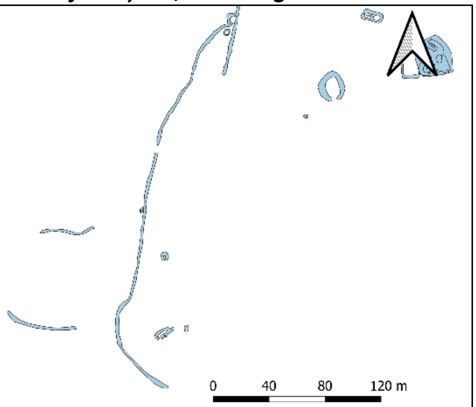

Mynd 29. Uppmæling af túngarði [3444-014].

Lýsing

Túngarður hlaðinn úr torfi, í raun framhald af túngarði [3444-010] en var skráður sér vegna þess að hann heldur áfram í suður, örlítið vestar en endi [3444-010]. Þessi hluti garðsins er um 300 m langur og er rofinn nokkurnveginn fyrir miðju af vegslóða. Veggjahæðin er allt að 1 m en er að jafnaði um 0,2 m og þykktin er um 1 m.

Í grein Helgu Skúladóttur frá 1939 var sagt að túngarðurinn hafi verið hlaðinn á árunum 1836-39.

Ljósmynd / teikning

Mynd 30. Horft suður eftir túngarði [3444-014].

Umhverfi / staðhættir

Á vesturhlið heimatúns Tungu.

Athugasemd

Sama og túngarður [3444-010].

Heimildir

Helga Skúladóttir, 1939, bls. 135.

Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 91-92.

Almennar upplýsingar

Sýsla	Sveitarfélag	Heiti jarðar	Heiti jarðar 1847
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga

Upplýsingar um skráningu

Skrásetjari	Dagsetning	Austur hnit ISN93	Norður hnit ISN93
AR & KSR	5.6.2025	445518	366781

Upplýsingar um minjar

Sérheiti	Tegund	Hlutverk	Minjaheild
	Tóft	Útihús	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	Tímabil
3444-015	1550-1900
Vegghæð	**Veggjaþykkt**
0,1 – 0,4 m	1 m
Ástand	**Friðlýst**
Vel greinanlegar	Nei
Horfin	***Hætta tilefni***
Nei	Engin hætta
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**
Engin hætta	

Ljósmynd / teikning

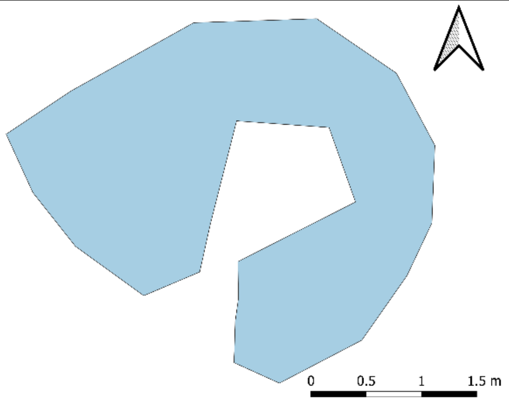

Mynd 31. Uppmæling af útihús [3444-015].

Lýsing

Grasivaxin útihúsatóft með mögulegum inngangi á suðurhlið, tóftin er um 3x3 m að utanmáli og veggjahæð er frá 0,1 – 0,4 m og veggjaþykktin er að jafnaði um 1 m.
Í skýrslu FSÍ frá 2010 segir: „Tóftin er 3x3 m að stærð, einföld og veggirnir eru 0,4 m á hæð og mosavaxnir. Hvergi sjást skýrar hleðslur né grjót í þeim. Ekki sést móta fyrir skýrum inngangi en hann hefur líklega verið á norðurhlið [Hér var líklega átt við suðurhlið þar sem teikningin í skýrslu FSÍ sýnir það]. Tóftin er í suðvesturhlíð náttúrulegs hóls. Ekki er ljóst hvaða hlutverki tóftin gegndi, gæti hafa verið geymsla, kartöflukofi, heystæði o.s.frv. Hún er niðurgrafin að hluta."

Ljósmynd / teikning

Mynd 32. Horft í NA yfir útihús [3444-015].

Umhverfi / staðhættir

Á grasivöxnu og hólóttu svæði um 70 m VSV við SV horn matjurtagarðs [3444-007].

Athugasemd

Heimildir

Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 95.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga

Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	445536	366798

Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
	Tóft	Fjárskýli	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	**Tímabil**
3444-016	1550-1900
Vegghæð	**Veggjaþykkt**
0 – 0,6 m	3 m
Ástand	**Friðlýst**
Vel greinanlegar	Nei
Horfin	***Hætta tilefni***
Nei	**Vegna framkvæmda**
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**
Engin hætta	

Ljósmynd / teikning

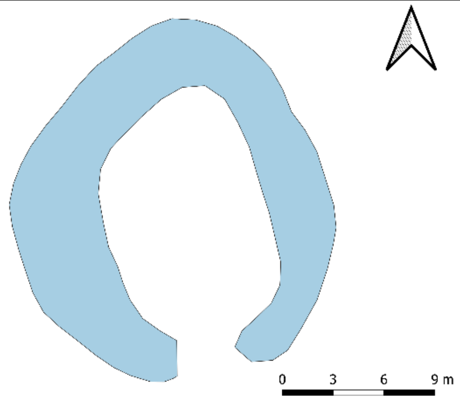

Mynd 33. Uppmæling af fjárskýli [3444-016].

Lýsing

Í grein Helgu Skúladóttur í Árbók hins íslenzka fornleifafélags frá 1937-1939 segir: „Fjárhringur gamall er fyrir vestan bæinn; hann var innan garðs, er túngarðurinn var hlaðinn 1836-39 af Höskuldi Einarssyni, bónda þar.“

Lágar grasivaxnar hleðslur ofan á smá hól mynda laut á miðjum hólnum. Fjárhringurinn virkar eldri en nýrri minjar á svæðinu. Veggjahæðin er frá 0,2 – 0,6 m og veggjaþykktin að jafnaði um 1 m. Mögulegt er að hringurinn sé eldri en byggð á Tungu og er þá frá Keldum, gæti hann þá verið töluvert gamall.

Ljósmynd / teikning

Mynd 34. Horft í suður yfir fjárskýli [3444-016].

Umhverfi / staðhættir

Um 40 m vestan við matjurtagarð [3444-007].

Athugasemd

Heimildir

Helga Skúladóttir, 1939, bls. 135.
Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 91.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga
Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	445417	366679
Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
	Tóft	Útihús	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	**Tímabil**
3444-017	1550-1900
Vegghæð	**Veggjaþykkt**
0,1 – 0,3 m	1 m
Ástand	**Friðlýst**
Vel greinanlegar	Nei
Horfin	***Hætta tilefni***
Nei	Engin hætta
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**
Engin hætta	

Ljósmynd / teikning

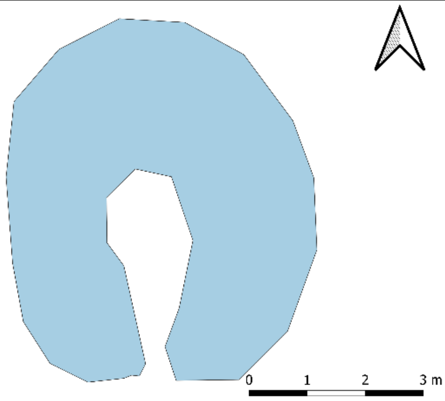

Mynd 35. Uppmæling af útihúsi [3444-017].

Lýsing

Útihúsatóft, um 3x4 m af stærð með signar hleðslur. Tóftin er á lágum hól og grasi vaxin. Veggjahæð er frá 0,1 – 0,3 m og veggjaþykkt er að jafnaði um 1,2 m Inngangur er á suðurhlið tóftarinnar. Ekki fannst fyrir grjóthleðslum í tóftinni.

Ljósmynd / teikning

Mynd 36. Horft norður yfir tóft [3444-017].

Umhverfi / staðhættir

Á lágum hól um 220 m SV við bæjarstæði Tungu [3444-006] og um 100 m vestan við Eystri-Rangá.

Athugasemd

Heimildir

Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 94.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga

Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	445417	366627

Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
	Tóft	Kvíar	Landbúnaðarminjar
Auðkenni	**Tímabil**		
3444-018	1550-1900		
Vegghæð	**Veggjaþykkt**		
0 – 0,3 m	1,5 m		
Ástand	**Friðlýst**		
Vel greinanlegar	Nei		
Horfin	***Hætta tilefni***		
Nei	Engin hætta		
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**		
Engin hætta			

Ljósmynd / teikning

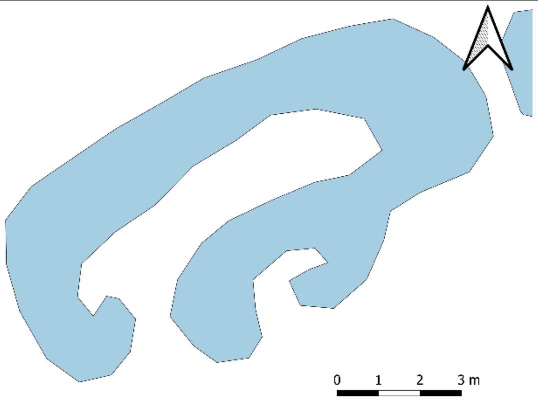

Mynd 37. Uppmæling af kvíum [3444-018].

Lýsing

Í Keldur á Rangárvöllum segir: „Kvíar litlar hafa líka verið við túnin í Tungu og Króktúni."
Tóftin er um 12x6,5 m að utanmáli og veggir eru frá 0 – 0,3 m háir. Hún er tvískipt og bæði hólf opin til suðurs. Ekki finnst fyrir grjóti í tóftinni.

Ljósmynd / teikning

Mynd 38. Horft norður yfir kvíar [3444-018].

Umhverfi / staðhættir

Á tiltölulega sléttu grasivöxnu svæði, um 45 m sunnan við útihús [3444-017].

Athugasemd

Heimildir

Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 94-95.
Vigfús Guðmundsson, 1949, bls. 191.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga
Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	445423	366629,
Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
	Niðurgröftur	Óþekkt	Landbúnaðarminjar
Auðkenni	**Tímabil**	***Ljósmynd / teikning***	
3444-019	1550-1900	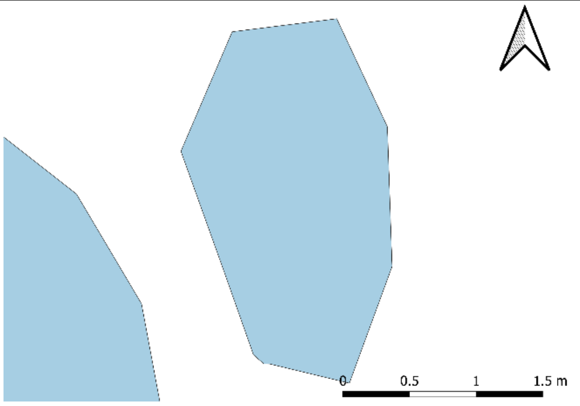 0 0.5 1 1.5 m — Mynd 39. Uppmæling af niðurgreftri [3444-019].	
Vegghæð	**Veggjaþykkt**		
Ástand	**Friðlýst**		
Vel greinanlegar	Nei		
Horfin	***Hætta tilefni***		
Nei	Engin hætta		
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**		
Engin hætta			

Lýsing

Fast austan við kvíar [3444-018] er niðurgröftur sem er um 3x1,5 m af stærð og um 30 cm djúpur. Hlutverk hans er óljóst.

Ljósmynd / teikning

Mynd 40. Horft suður yfir niðurgröft [3444-019].

Umhverfi / staðhættir

Fast austan við kvíar [3444-018].

Athugasemd

Heimildir

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga

Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	445432	366628

Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
	Tóft	Óþekkt	Landbúnaðarminjar
Auðkenni	**Tímabil**		
3444-020	1550-1900		
Vegghæð	**Veggjaþykkt**		
0 – 0,1 m	0,8 m		
Ástand	**Friðlýst**		
Greinanlegar	Nei		
Horfin	***Hætta tilefni***		
Nei	Engin hætta		
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**		
Engin hætta			

Ljósmynd / teikning

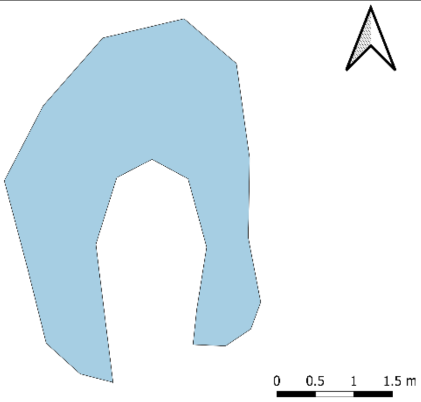

Mynd 41. Uppmæling af tóft [3444-020].

Lýsing

Tóft með óþekkt hlutverk. Tóftin virðist vera opin í suður og eru veggir hennar frá 0 – 0,1 m á hæð. Veggjaþykktin er að jafnaði um 0,8 m. Tóftin er töluvert sigin og ber það með sér að vera eldri en tóftirnar í kring.

Ljósmynd / teikning

Mynd 42. Horft NA yfir tóft [3444-020].

Umhverfi / staðhættir

Um 8 m austan við niðurgröft [3444-019].

Athugasemd

Heimildir

Almennar upplýsingar

Sýsla	Sveitarfélag	Heiti jarðar	Heiti jarðar 1847
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga

Upplýsingar um skráningu

Skrásetjari	Dagsetning	Austur hnit ISN93	Norður hnit ISN93
AR & KSR	5.6.2025	444966	366732

Upplýsingar um minjar

Sérheiti	Tegund	Hlutverk	Minjaheild
	Niðurgröftur	Áveita	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	Tímabil
3444-021	1550-1900

Vegghæð	Veggjaþykkt

Ástand	Friðlýst
Vel greinanlegar	Nei

Horfin	*Hætta tilefni*
Nei	Vegna vegagerðar

Hætta viðvarandi	Hættuorsök
Engin hætta	

Ljósmynd / teikning

Mynd 43. Uppmæling af áveituskurði [3444-022].

Lýsing

Í grein Helgu Skúladóttur segir: *„Á flötinni sjer til mikilla áveituskurða frá fyrri tíð, - framhald þeirra úr heiðinni.“*

T-laga áveituskurður, skurðurinn er að jafnaði um 3 m breiður en breiðastur er hann um 6 m. Skurðurinn er um 0,5 m djúpur. Ekki er víst hvort skurðurinn sé manngerður eða hvort um náttúrulegan vatnsfarveg sé að ræða.

Ljósmynd / teikning

Mynd 44. Horft austur eftir áveituskurði [3444-022].

Umhverfi / staðhættir

Á flötu grasivöxnu svæði við svonefnda Fjósaflöt [3444-029].

Athugasemd

Heimildir

Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 93.

Helga Skúladóttir, 1939, bls. 135.

Almennar upplýsingar

Sýsla	Sveitarfélag	Heiti jarðar	Heiti jarðar 1847
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga

Upplýsingar um skráningu

Skrásetjari	Dagsetning	Austur hnit ISN93	Norður hnit ISN93
AR & KSR	5.6.2025	445153	366564

Upplýsingar um minjar

Sérheiti	Tegund	Hlutverk	Minjaheild
Tunguból	Hellir	Fjárhús	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	3444-022
Tímabil	1550-1900
Vegghæð	0,3 – 1,2m
Veggjaþykkt	1,3 m
Ástand	Vel greinanlegar
Friðlýst	Nei
Horfin	Nei
Hætta tilefni	Vegna framkvæmda
Hætta viðvarandi	Engin hætta
Hættuorsök	

Ljósmynd / teikning

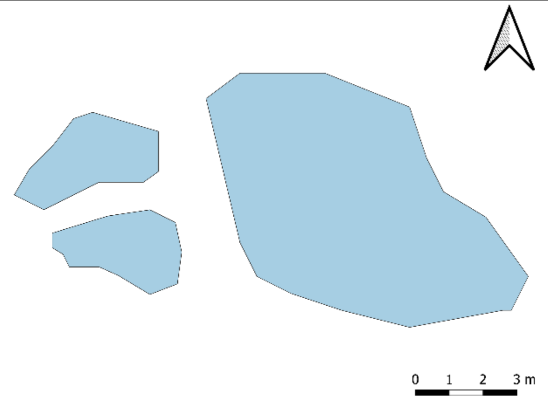

Mynd 45. Uppmæling af Tunguból [3444-023].

Lýsing

Í grein Helgu Skúladóttur segir: „*Tungubólshvammur er milli Fossa og Tungubóls, sem er klappað út í móbergsöldu, og var notað fyrir fjárhús áður en jötuhúsin komu.*“
Manngerður hellir sem er hogginn út í móbergsbrekku. Innan í hellinum er grjóthlaðin jata og framan við hellinn eru tvær hleðslur. Hellirinn er hálf hringlaga og lofthæðin fer lækkandi þegar inn í hann er komið. Þar sem hellirinn er hæstur er hann um 1,9 m en fer svo ört lækkandi og er innan við 0,5 m innst í honum.
Í skýrslu FSÍ er því kastað fram að kindur noti ennþá bólið og ekki verið stungið úr því lengi sem gæti haft áhrif á lofthæðina inni í hellinum.
Í grein Helgu segir að fjárbólið hafi tekið um 120 fjár.

Ljósmynd / teikning

Mynd 46. Horft inn í Tunguból [3444-023].

Umhverfi / staðhættir

Efst í snarbrattri brekku um 0,5 km SV við bæjarhól Tungu [3444-027].

Athugasemd

Heimildir

Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 92-93.
Helga Skúladóttir, 1939, bls. 135.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga

Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	445149	366497

Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
	Heimild	Stekkur	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	**Tímabil**
3444-023	1550-1900
Vegghæð	**Veggjaþykkt**
Ástand	**Friðlýst**
Sést ekki	Nei
Horfin	***Hætta tilefni***
Já	Vegna framkvæmda
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**
Engin hætta	

Ljósmynd / teikning

Mynd 47. Horft í SA yfir meinta staðsetningu stekks [3444-023].

Lýsing

Í grein Helgu Skúladóttur segir: „*Syðst undir móbergshömrum fyrir sunnan Tunguból, var síðasti stekkur frá Tungu. Nú er bergið hrunið þar og yfir gróið, sjest nálega ekki*.“
Engin ummerki fundust um stekkinn og fannst hann ekki heldur þegar Fornleifastofnun Íslands ses skráði svæðið árið 2010.

Ljósmynd / teikning

Umhverfi / staðhættir

Grasivaxið svæði við bakka Eystri-Rangá undir móbergsöldu um 70 m sunnan við Tunguból [3444-022].

Athugasemd

Heimildir

Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 93.
Helga Skúladóttir, 1939, bls. 135.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	Sveitarfélag	Heiti jarðar	Heiti jarðar 1847
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga
Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	Dagsetning	Austur hnit ISN93	Norður hnit ISN93
AR & KSR	5.6.2025	445400	366713
Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	Tegund	Hlutverk	Minjaheild
	Tóft	Óþekkt	Landbúnaðarminjar
Auðkenni	Tímabil	*Ljósmynd / teikning*	
3444-024	1550-1900		
Vegghæð	Veggjaþykkt		
0,1 – 0,3 m	0,7 m		
Ástand	Friðlýst		
Vel greinanlegar	Nei		
Horfin	*Hætta tilefni*		
Nei	Vegna framkvæmda		
Hætta viðvarandi	Hættuorsök		
Engin hætta			

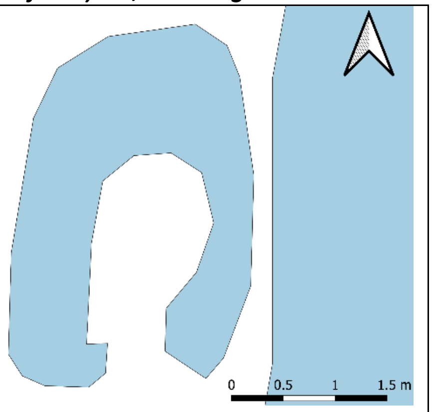

Mynd 48. Uppmæling af tóft [3444-024].

Lýsing

Lítil tóft sem er nánast áföst túngarði [3444-014]. Veggir eru frá 0,1 – 0,3 m háir og veggjabreidd er að jafnaði um 0,7 m. Tóftin virðist vera opin í suður og er um 3,5 x 2 m af stærð.

Ljósmynd / teikning

Mynd 49. Horft suður yfir tóft [3444-024].

Umhverfi / staðhættir

Á grasivöxnu svæði fast vestan við túngarð [3444-014].

Athugasemd

Heimildir

Almennar upplýsingar

Sýsla	Sveitarfélag	Heiti jarðar	Heiti jarðar 1847
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Keldur

Upplýsingar um skráningu

Skrásetjari	Dagsetning	Austur hnit ISN93	Norður hnit ISN93
AR & KSR	5.6.2025	446302	367355

Upplýsingar um minjar

Sérheiti	Tegund	Hlutverk	Minjaheild
	Heimild	Landamerki	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	Tímabil
3444-025	1550-1900
Vegghæð	**Veggjaþykkt**
Ástand	**Friðlýst**
Sést ekki	Nei
Horfin	***Hætta tilefni***
Já	Vegna vegagerðar
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**
Engin hætta	

Ljósmynd / teikning

Lýsing

Á korti í skýrslu Landgræðslu ríkisins frá 2008 um grjótgarða í landgræðslu var merkt inn garðlag sem hefur mögulega verið landamerki Tungu og Keldna. Þar er garðurinn sagður vera frá 1730. Ekki sást til garðlagsins á vettvangi og sást það heldur ekki þegar FSÍ gerði skráningu á svæðinu árið 2010.

Ljósmynd / teikning

Umhverfi / staðhættir

Svæðið þar sem garðurinn á að vera er grasivaxinn mishæðóttur mói.

Athugasemd

Heimildir

Alexander Robertson, Sveinn Runólfsson & Ingvi Þorsteinsson, 2008, bls. 21.
Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 58-59.

Almennar upplýsingar

Sýsla	Sveitarfélag	Heiti jarðar	Heiti jarðar 1847
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga

Upplýsingar um skráningu

Skrásetjari	Dagsetning	Austur hnit ISN93	Norður hnit ISN93
AR & KSR	5.6.2025	446298	367311

Upplýsingar um minjar

Sérheiti	Tegund	Hlutverk	Minjaheild
	Niðurgröftur	Áveita	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	3444-026
Tímabil	1550 – 1900
Vegghæð	
Veggjaþykkt	
Ástand	Vel greinanlegar
Friðlýst	Nei
Horfin	Nei
Hætta tilefni	Vegna vegagerðar
Hætta viðvarandi	Engin hætta
Hættuorsök	

Ljósmynd / teikning

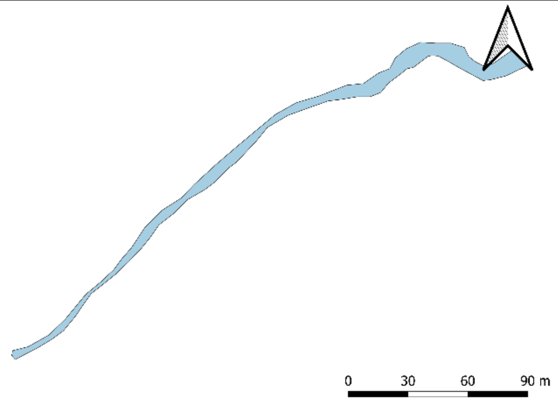

Mynd 50. Uppmæling af áveituskurð/árfarvegii [3444-026].

Lýsing

Í grein Helgu Skúladóttur segir: „*Tunguheiðin liggur fyrir framan Garðinn, milli Stokkalækjar og Keldnalækjar, og svo Rangá og er sjálf varin af þeim. Gamlir áveituskurðir liggja um hana þvert og endilangt.*“

Ekki sjást ummerki um áveituskurði á svæðinu en þó er gamall vatnsfarvegur sem gæti verið manngerður. Farvegurinn er þurr og gróinn og liggur í NA að Keldnalæk. Breiðastur er farvegurinn um 15m og er allt að 1.5m djúpur. Ekki er víst hvort um manngerðan vatnsfarveg sé að ræða.

Ljósmynd / teikning

Mynd 51. Áveituskurður/árfarvegur [3444-026] á loftmynd.

Umhverfi / staðhættir

Á sléttu grasivöxnu svæði NA við bæjarstæði Tungu.

Athugasemd

Heimildir

Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 70-71.
Helga Skúladóttir, 1939, bls. 134.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	Sveitarfélag	Heiti jarðar	Heiti jarðar 1847
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga
Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	Dagsetning	Austur hnit ISN93	Norður hnit ISN93
AR & KSR	5.6.2025	445618	366829
Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	Tegund	Hlutverk	Minjaheild
Tunga	Hóll	Bæjarhóll	Búsetuminjar
Auðkenni	Tímabil	*Ljósmynd / teikning*	
3444-027	1550 – 1900		
Vegghæð	Veggjaþykkt		
Ástand	Friðlýst		
Vel greinanlegar	Nei		
Horfin	*Hætta tilefni*		
Nei	Vegna framkvæmda		
Hætta viðvarandi	Hættuorsök		
Engin hætta			

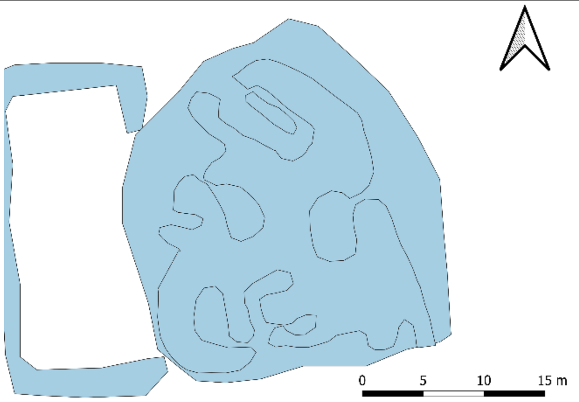

Mynd 52. Uppmæling af bæjarhól Tungu [3444-027].

Lýsing

Bæjarhóll Tungu sem hefur að geyma bæjarrústir Tungu [3444-006].
Bæjarhóllinn er um 28 x 26m af stærð og um 3 m hár og líklega að mestu manngerður.

Ljósmynd / teikning

Mynd 53. Horft vestur yfir bæjarhól Tungu [3444-027].

Umhverfi / staðhættir

Bærinn hefur staðið á grasivöxnu svæði við bakka Eystri-Rangár um 730 m vestan við mót Keldnalækjar og Eystri-Rangár.

Athugasemd

Heimildir

Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010.
Helga Skúladóttir, 1939.
Vigfús Guðmundsson, 1949.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Keldur

Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	446384	367874

Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
	Tóft	Heygeymsla	Landbúnaðarminjar
Auðkenni	**Tímabil**		
3444-028	1550-1900		
Vegghæð	**Veggjaþykkt**		
0 – 0,6 m	1 m		
Ástand	**Friðlýst**		
Greinanlegar	Nei		
Horfin	***Hætta tilefni***		
Nei	Vegna vegagerðar		
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**		
Engin hætta			

Ljósmynd / teikning

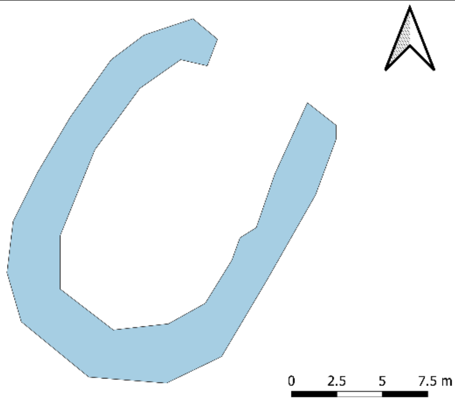

Mynd 54. Uppmæling af heygeymslu [3444-028].

Lýsing

Í grein Helgu Skúladóttur segir: *„Skammt fyrir framan Garðinn er Djúpalaut. Fyrir austan hana er gjafahringur geysistór.“*
Gjafahringurinn/heygeymslan er um 20x14 m að utanmáli og veggir eru frá 0 – 0,6 m háir, veggjabreidd er að jafnaði um 1 m. Ekki finnst fyrir grjóti í honum og hann virðist vera opinn í NA.

Ljósmynd / teikning

Mynd 55. Heygeymsla [3444-028] á loftmynd.

Umhverfi / staðhættir

Um 50 m sunnan við Vírréttina [3444-002]. Svæðið er grasivaxið með mörgum misháum hólum.

Athugasemd

Heimildir

Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 71-72.
Helga Skúladóttir, 1939, bls. 134.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga

Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	445040	366660

Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
Fjósaflötin	Örnefni	Fjós	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	**Tímabil**
3444-029	1550-1900
Vegghæð	**Veggjaþykkt**
Ástand	**Friðlýst**
Sést ekki	Nei
Horfin	***Hætta tilefni***
Já	Vegna vegagerðar
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**
Engin hætta	

Ljósmynd / teikning

Mynd 56. Horft til austurs yfir Fjósaflötina [3444-029].

Lýsing

Í grein Helgu Skúladóttur segir: *„Dalurinn fyrir norðan veginn, milli hrauns og öldu, norðan í móti, heitir Gapi. Fyrir framan hann er Fjósaflötin. Hún liggur á móbergsöldu, sljettlend að ofan, en með háum bakkabrotum, einkum sunnan frá ánni.“*

Fjósaflötin er slétt grasivaxið svæði en engar tóftir voru að sjá þar og sáust þær ekki heldur þegar FSÍ var á svæðinu árið 2010.

Ljósmynd / teikning

Umhverfi / staðhættir

Fjósaflötin er flatt grasivaxið svæði undir brekku um 0,5 km vestan við bæjarhús Tungu [3444-006].

Athugasemd

Heimildir

Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 93.
Helga Skúladóttir, 1939, bls. 135.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga
Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	445346	366697
Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
	Garðlag	Áveita	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	**Tímabil**
3444-030	900 – 1500
Vegghæð	**Veggjaþykkt**
0 – 0,1 m	2 m
Ástand	**Friðlýst**
Illgreinanlegar	Nei
Horfin	***Hætta tilefni***
Nei	**Vegna framkvæmda**
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**
Engin hætta	

Ljósmynd / teikning

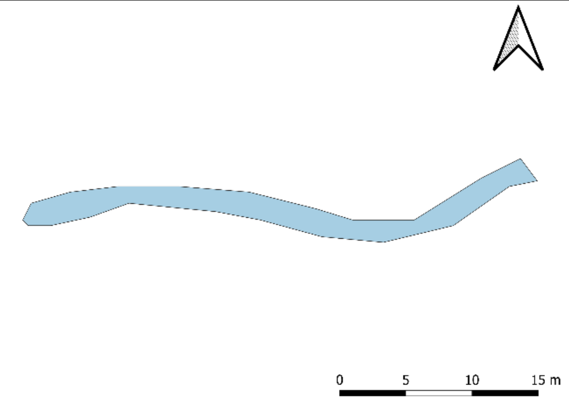

Mynd 57. Uppmæling af garðlagi [3444-030].

Lýsing

Garðlag sem er talið vera hluti áveitumannvirkja á svæðinu. Garðlagið er ekki mjög greinanlegt á yfirborði en sést vel á loftmynd, það var ekki skráð árið 2010.
Tekinn var könnunarskurður í garðlagið árið 2025 og reyndist það vera frá 10. – 11 öld og eru áveitu mannvirkin á svæðinu því mun eldri en ábúðin í Tungu.

Ljósmynd / teikning

Mynd 58. Áveitugarður [3444-030] á loftmynd.

Umhverfi / staðhættir

Á grasivöxnu, mishæðóttu svæði um 250 m SV við bæjarhús Tungu [3444-006].

Athugasemd

Heimildir

Stefán Ólafsson og Guðrún Alda Gísladóttir, 2025, bls. 33-34.

Almennar upplýsingar

Sýsla	Sveitarfélag	Heiti jarðar	Heiti jarðar 1847
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga

Upplýsingar um skráningu

Skrásetjari	Dagsetning	Austur hnit ISN93	Norður hnit ISN93
AR & KSR	5.6.2025	445320	366632

Upplýsingar um minjar

Sérheiti	Tegund	Hlutverk	Minjaheild
	Niðurgröftur	Áveita	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	Tímabil
3444-031	900 – 1500
Vegghæð	**Veggjaþykkt**
Ástand	**Friðlýst**
Illgreinanlegar	Nei
Horfin	***Hætta tilefni***
Nei	Vegna framkvæmda
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**
Engin hætta	

Ljósmynd / teikning

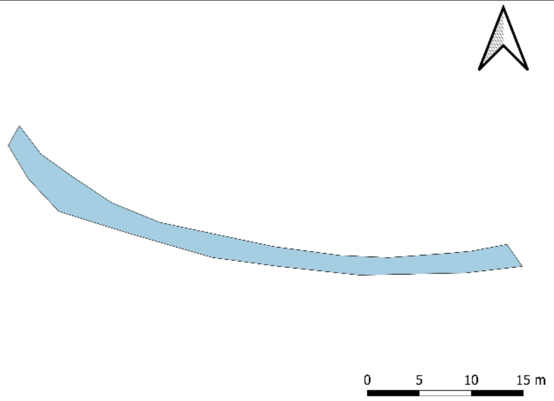

Mynd 59. Uppmæling af áveituskurði [3444-031].

Lýsing

Niðurgröftur sem er hluti af áveitumannvirkjum á svæðinu. Niðurgröfturinn fannst ekki á vettvangi en var vel greinanlegur á loftmynd, hann var ekki skráður árið 2010.
Tekinn var könnunarskurður í áveituna árið 2025 í honum fannst skurður með hleðslum á báða vegu. Mannvirkið reyndist vera frá 10. – 11. öld og er því mun eldra en búseta á Tungu.

Ljósmynd / teikning

Mynd 60. Áveituskurður [3444-031] á loftmynd

Umhverfi / staðhættir

Á grasivöxnu, mishæðóttu svæði um 300 m SV við bæjarhús Tungu [3444-006].

Athugasemd

Heimildir

Stefán Ólafsson og Guðrún Alda Gísladóttir, 2025, bls. 27, 33-34.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga

Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	445320	366632

Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
	Hleðsla	Stífla	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	**Tímabil**
3444-032	1550 – 1900
Vegghæð	**Veggjaþykkt**
0 – 1 m	1 m
Ástand	**Friðlýst**
Vel greinanlegar	Nei
Horfin	***Hætta tilefni***
Nei	**Vegna framkvæmda**
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**
Mikil hætta	Vegna vatnsrofs

Ljósmynd / teikning

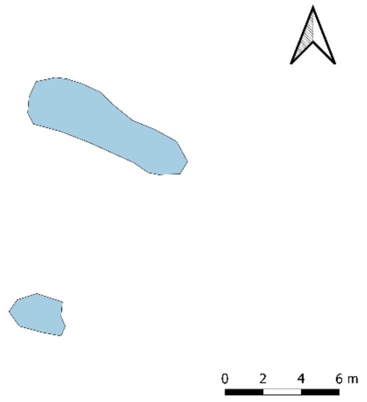

Mynd 61. Uppmæling af áveitumannvirki [3444-032].

Lýsing

Í miðjum Keldnalæk er grasivaxinn hólmi sem er um 8 m langur og um 1,5 m breiður. Í skýrslu FSÍ frá 2010 er sagt að mögulega gæti þessi hólmi verið manngerður og hann sé þá síðustu leifar áveitu sem minnst er á í grein Helgu Skúladóttur: *„Tunguheiðin liggur fyrir framan Garðinn, milli Stokkalækjar og Keldnalækjar og svo Rangá og er sjálf varin af þeim.* [...] *Keldnalækur var tekinn upp fyrir ofan Garð, sjer þar til fyrirhleðslu vestan-megin.“*

Eins er lítil hleðsla á bakka árinnar en hún er hrunin og ekki skýr merki um tenginu á milli hennar og hólmans, en hún var höfð með í sömu mælingu.

Ljósmynd / teikning

Mynd 62. Áveitumannvirki [3444-032] á loftmynd.

Umhverfi / staðhættir

Í miðjum Keldnalæk, um 400 m norðan við þar sem lækurinn rennur í Eystri Rangá.

Athugasemd

Stíflan er utan svæðis en var höfð með vegna nálægðar við mörk skráningarsvæðisins.

Heimildir

Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 71.

Helga Skúladóttir, 1939, bls. 134.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Keldur

Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	446420	366915

Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
Haldborgin	Tóft	Gripaskjól	Landbúnaðarminjar
Auðkenni	**Tímabil**		
3444-033	1550 – 1900		
Vegghæð	**Veggjaþykkt**		
0,7 – 1,2 m	1 m		
Ástand	**Friðlýst**		
Vel greinanlegar	Nei		
Horfin	***Hætta tilefni***		
Nei	Engin hætta		
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**		
Engin hætta			

Ljósmynd / teikning

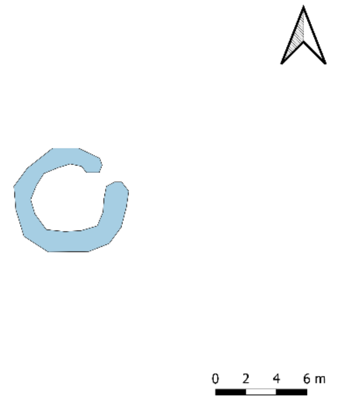

Mynd 63. Uppmæling af Haldborginni [3444-033].

Lýsing

Í grein Helgu Skúladóttur segir: *„Nokkur örnefni eru í höldunum: Haldsporður heitir syðsta taglið í Vesturhaldi; stendur þar Haldborgin.“*
Borgin er um 6x7 m af stærð með inngang í austurhlið. Mesta hæð er um 1,2 m og veggjaþykkt er að jafnaði um 1 m.

Ljósmynd / teikning

Mynd 64. Horft til suðurs yfir Haldborgina[3444-033].

Umhverfi / staðhættir

Á svæði sem nefnist Höldin, um 60 m norðan við Haldfoss.

Athugasemd

Mynd fengin úr skýrslu FSÍ: Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 37.

Heimildir

Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 36-37.
Helga Skúladóttir, 1939, bls. 120.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Keldur

Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	446430	367276

Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
Haldvað	Heimild	Vað	Samgönguminjar
Auðkenni	**Tímabil**	***Ljósmynd / teikning***	
3444-034	1550 – 1900		
Vegghæð	**Veggjaþykkt**		
Ástand	**Friðlýst**		
Sést ekki	Nei		
Horfin	***Hætta tilefni***		
Já	**Vegna framkvæmda**		
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**		
Engin hætta			

Lýsing

Í grein Helgu Skúladóttur segir: *„Nokkru ofar með læknum er allhár hóll, nefndur Haldhóll. Syðstalind sprettur úr honum; í henni er smá hólmi, víðivaxinn. Þá er Miðlind og Efstalind efst. Milli fremri linda er Haldvað. Nú er það að vísu úr sögunni, en að því liggur mikið af gömlum götum svo auðsjeð er, að þar hefir verið tíðfarið fyrrum.“*
Ekki fannst öruggt vað og engar götur sáust við vaði og var tekinn punktur þar sem líklegast er að það muni hafa verið. Áin er lygn á þessu svæði og engar flúðir. Þetta er sami staður og FSÍ skráði vaðið á árið 2010 og sáust engar götur þá heldur.

Ljósmynd / teikning

Umhverfi / staðhættir

Vaðið hefur verið yfir Keldnalæk, líklegast þar sem lækurinn er lygn og engar flúðir.

Athugasemd

Hnit tekið á sama stað og í skýrslu FSÍ frá 2010.

Heimildir

Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 37.
Helga Skúladóttir, 1939, bls. 120.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	**Sveitarfélag**	**Heiti jarðar**	**Heiti jarðar 1847**
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga

Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	**Dagsetning**	**Austur hnit ISN93**	**Norður hnit ISN93**
AR & KSR	5.6.2025	446428	367170

Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	**Tegund**	**Hlutverk**	**Minjaheild**
	Gata	Leið	Samgönguminjar
Auðkenni	**Tímabil**		
3444-035	1550 – 1900		
Vegghæð	**Veggjaþykkt**		
Ástand	**Friðlýst**		
Vel greinanlegar	Nei		
Horfin	***Hætta tilefni***		
Nei	**Vegna framkvæmda**		
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**		
Engin hætta			

Ljósmynd / teikning

Mynd 65. Horft til norðvesturs yfir leið [3444-035].

Lýsing

Í grein Helgu Skúladóttur segir: *„Nokkru ofar með læknum er allhár hóll, nefndur Haldhóll. Syðstalind sprettur úr honum; í henni er smá hólmi, víðivaxinn. Þá er Miðlind og Efstalind efst. Milli fremri linda er Haldvað. Nú er það að vísu úr sögunni, en að því liggur mikið af gömlum götum svo auðsjeð er, að þar hefir verið tíðfarið fyrrum.“*
Líklega er þessi leið sú sama og Helga minnist á í grein sinni. Leiðin er greinanleg á um 150 m kafla en hverfur svo inni í mishæðótt landslagið. Þar sem leiðin er hvað greinanlegust er hún um 1 m breið.

Ljósmynd / teikning

Umhverfi / staðhættir

Við grasivaxna bakka Keldnalækjar, austan megin.

Athugasemd

Mynd fengin úr skýrslu FSÍ: Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 37.

Heimildir

Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir, 2010, bls. 37.
Helga Skúladóttir, 1939, bls. 120.

Almennar upplýsingar

Sýsla	Sveitarfélag	Heiti jarðar	Heiti jarðar 1847
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga/Keldur

Upplýsingar um skráningu

Skrásetjari	Dagsetning	Austur hnit ISN93	Norður hnit ISN93
AR & KSR	5.6.2025	445993	367013

Upplýsingar um minjar

Sérheiti	Tegund	Hlutverk	Minjaheild
	Heimild	Áveita	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	3444-036
Tímabil	900 – 1500
Vegghæð	
Veggjaþykkt	
Ástand	Illgreinanlegar
Friðlýst	Nei
Horfin	Nei
Hætta tilefni	Vegna framkvæmda
Hætta viðvarandi	Engin hætta
Hættuorsök	

Ljósmynd / teikning

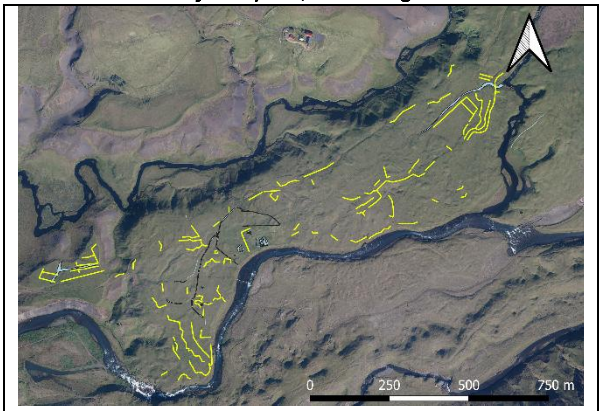

Mynd 66. Áveitumannvirkin eru lituð gul á loftmyndinni.

Lýsing

Í óútgefinni grein eftir Árna Einarsson og fleiri, eru kortlögð fjölmörg mannvirki á svæðinu sem tengjast áveitu. Þessi mæling nær til torfveggja sem tengjast henni og liggja á víð og dreif um skráningarsvæðið.
Mjög erfitt er að sjá þessi mannvirki á jörðu niðri og kortlagði Árni þau með dróna við ákveðin birtu skilyrði. Í þessari skýrslu voru þau skrásett eftir korti úr áðurnefndri skýrslu vegna þess að ummerki um áveitumannvirkin fundust ekki á vettvangi.
Mannvirkin fundust heldur ekki á vettvangi árið 2010.

Ljósmynd / teikning

Umhverfi / staðhættir

Á víð og dreif um flatlendið á svæðinu.

Athugasemd

Teiknað eftir korti úr skýrslu Árna Einarssonar.

Heimildir

Árni Einarsson ofl., 2025, bls. 51.

Almennar upplýsingar			
Sýsla	Sveitarfélag	Heiti jarðar	Heiti jarðar 1847
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga/Keldur

Upplýsingar um skráningu			
Skrásetjari	Dagsetning	Austur hnit ISN93	Norður hnit ISN93
AR & KSR	5.6.2025	446085	367156

Upplýsingar um minjar			
Sérheiti	Tegund	Hlutverk	Minjaheild
	Heimild	Áveita	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	3444-037
Tímabil	900 – 1500
Vegghæð	
Veggjaþykkt	
Ástand	Illgreinanlegar
Friðlýst	Nei
Horfin	Nei
Hætta tilefni	**Vegna framkvæmda**
Hætta viðvarandi	Engin hætta
Hættuorsök	

Ljósmynd / teikning

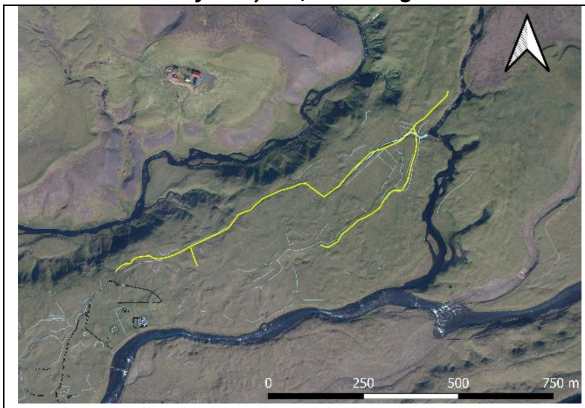

Mynd 67. Áveituskurður [3444-037] er merktur gulur á loftmyndinni.

Lýsing

Í óútgefinni grein eftir Árna Einarsson og fleiri, eru kortlögð fjölmörg mannvirki á svæðinu sem tengjast áveitu. Þessi mæling nær til áveituskurðar sem er í raun sá sami og [3444-026] nema Árni hefur kortlagt hann lengri.
Mjög erfitt er að sjá þessi mannvirki á jörðu niðri og kortlagði Árni þau með dróna við ákveðin birtu skilyrði. Í þessari skýrslu voru þau skrásett eftir korti úr áðurnefndri skýrslu vegna þess að ummerki um áveitumannvirkin fundust ekki á vettvangi.
Mannvirkin fundust heldur ekki á vettvangi árið 2010.

Ljósmynd / teikning

Umhverfi / staðhættir

Á víð og dreif um flatlendið á svæðinu.

Athugasemd

Teiknað eftir korti úr skýrslu Árna Einarssonar.

Heimildir

Árni Einarsson ofl., 2025, bls. 51.

Almennar upplýsingar

Sýsla	Sveitarfélag	Heiti jarðar	Heiti jarðar 1847
Rangárvallasýsla	Rangárþing ytra	Keldur	Tunga/Keldur

Upplýsingar um skráningu

Skrásetjari	Dagsetning	Austur hnit ISN93	Norður hnit ISN93
AR & KSR	5.6.2025	445993	367013

Upplýsingar um minjar

Sérheiti	Tegund	Hlutverk	Minjaheild
	Heimild	Áveita	Landbúnaðarminjar

Auðkenni	Tímabil
3444-038	900 – 1500
Vegghæð	**Veggjaþykkt**
Ástand	**Friðlýst**
Illgreinanlegar	Nei
Horfin	***Hætta tilefni***
Nei	Vegna framkvæmda
Hætta viðvarandi	**Hættuorsök**
Engin hætta	

Ljósmynd / teikning

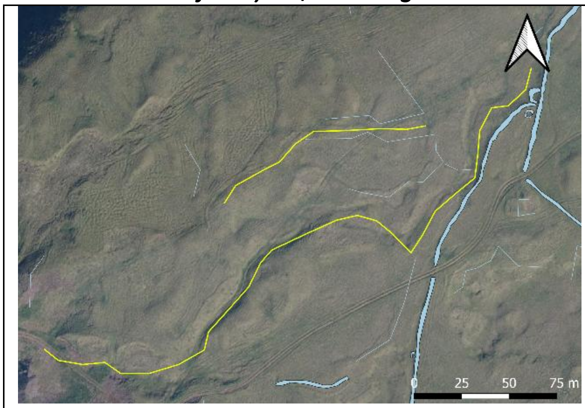

Mynd 68. Áveitskurður [3444-038] er merktur gulur á myndinni.

Lýsing

Í óútgefinni grein eftir Árna Einarsson og fleiri, eru kortlögð fjölmörg mannvirki á svæðinu sem tengjast áveitu. Þessi mæling nær til meints áveituskurðar sem var vestan við bæjarstæði Tungu. Mjög erfitt er að sjá þessi mannvirki á jörðu niðri og kortlagði Árni þau með dróna við ákveðin birtu skilyrði. Í þessari skýrslu voru þau skrásett eftir korti úr áðurnefndri skýrslu vegna þess að ummerki um áveitumannvirkin fundust ekki á vettvangi.
Mannvirkin fundust heldur ekki á vettvangi árið 2010.

Ljósmynd / teikning

Umhverfi / staðhættir

Á mishæðóttu svæði vestan við bæjarstæði Tungu.

Athugasemd

Teiknað eftir korti í skýrslu Árna Einarssonar.

Heimildir

Árni Einarsson ofl., 2025, bls. 51.

5. NIÐURSTÖÐUR

Alls voru 38 minjar skráðar innan fyrirhugaðs framkvæmdarsvæðis og tengjast þær flestar landbúnaði á Tungu og á Keldum.

Stór hluti minjanna telst í mikilli hættu vegna fyrirhugaðra framkvæmda á svæðinu, en samkvæmt skipulagi mun pípa frá virkjuninni liggja þvert yfir bæjarstæði Tungu en þar var byggð frá 1611 – 1876.[19] Er það mat skýrsluhöfundar að ráðast þurfi í mótvægisaðgerðir vegna þessa, en Minjastofnun Íslands hefur endanlegt ákvörðunarvald um hvort svæðið skuli sæta mótvægisaðgerðum.

Tafla 1. Minjar í hættu vegna fyrirhugaðra framkvæmda.

Vegna vegagerðar	Vegna framkvæmda
3444-001	3444-006
3444-002	3444-007
3444-003	3444-008
3444-004	3444-010
3444-005	3444-011
3444-021	3444-012
3444-026	3444-013
3444-028	3444-014
3444-029	3444-015
	3444-016
	3444-022
	3444-023
	3444-024
	3444-027
	3444-030
	3444-031
	3444-034
	3444-035
	3444-036
	3444-037
	3444-038

Eins er töluverður hluti minja í hættu vegna vegagerðar sem verður að ráðast í á svæðinu fyrir framkvæmdirnar. Áætlað er að notast við fyrirliggjandi vegslóða á svæðinu eins mikið og hægt er en ljóst er að ef einhverjir þungaflutningar þurfa að eiga sér stað á þá mun þurfa að ráðast í töluverðar vegbætur. Sjá má áhrif framkvæmdanna á minjarnar á kortum aftast í skýrslunni.

Á svæðinu eru áveitumannvirki [3444-030], [3444-031], [3444-036], [3444-037] og [3444-038] sem hafa verið aldursgreind til 10. – 11. aldar.[20] Frekari rannsóknir á þessum mannvirkjum hafa verið gerðar og er verið að skrifa skýrslur um þær rannsóknir.[21] Erfitt var að greina mannvirkin á yfirborði og vel má vera að fleiri leynist undir sverði og verður því að hafa sérstaka gát þegar jarðrask mun eiga sér stað.

Eins er vert að minna á að samkvæmt Menningarminjalögum ber að stöðva framkvæmdir strax ef áður óþekktar fornleifar finnast við framkvæmdir og tilkynna fundinn til Minjastofnunar Íslands sem mun þá taka ákvörðun um framhaldið.

[19] Helga Skúladóttir, 1939, bls. 135.
[20] Stefán Ólafsson og Guðrún Alda Gísladóttir, 2025, bls. 33-34.
[21] Árni Einarsson, ofl., 2025 & Stefán Ólafsson og Guðrún Alda Gísladóttir, 2025.

6. HEIMILDASKRÁ

Ágústa Edwald, Jakob Orri Jónsson, Kristborg Þórsdóttir & Ragnheiður Gló Gylfadóttir. (2010). *Aðalskráing fornleifa í Rangárþingi ytra. Áfangaskýrsla II* (B. I). (Kristborg Þórsdóttir, Ritstj.) Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands ses.

Alexander Robertson, Sveinn Runólfsson & Ingvi Þorsteinsson. (2008). *Grjótgarðar í landgræðslu á Íslandi. Lr 2008/05.* Reykjavík: Landgræðsla Ríkisins.

Árni Magnússon & Páll Vídalín. (1913-1917). *Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns. Vestmannaeyja- og Rangárvallasýsla* (B. I). Kaupmannahöfn: S.L. Möller.

Biskupasögur I. (1858). Kaupmannahöfn: Hið íslenzka bókmenntafélag.

Brennu-Njáls saga. (án dags.). Sótt frá https://sagadb.org/files/pdf/brennu-njals_saga.is.pdf

Diplomatarium Islandicum - Íslenzkt fornbréfasafn 1-16. bindi. (1947-1950). Reykjavík: Hið íslenzka bókmenntafélag.

Helga Skúladóttir. (1939). Örnefni á Keldum á Rangárvöllum. *Árbók hins íslenzka fornleifafélags 1937-1939*, 113-139.

J. Johnsen. (1847). *Jarðatal á Íslandi með brauðlýsingum, fólkstölu í hreppum og prestaköllum, ágripi úr búnaðartöflum 1835-1845, og skýrslum um sölu þjóðjarða á landinu.* Kaupmannahöfn: S. Trier.

Örnólfur Thorsson (Ritstj.). (1988). *Sturlunga saga I.* Reykjavik: Svart á hvítu.

Þórður Tómasson. (2013). Lengi er von á einum: Ljósakola frá Keldum. *Árbók hins íslenzka fornleifafélags 2012*, 151-156.

Valgeir Sigurðsson. (1982). *Rangvellingabók. Saga jarða og ábúðar í Rangárvallahreppi I-II.* Hella: Rangárvallahreppur.

Vigfús Guðmundsson. (1949). *Keldur á Rangárvöllum: jörðin, ábúendur, kirkjan, hús og mannvirki.* Reykjavík: Bókaútgáfa Guðjóns Ó. Guðjónssonar.

Óútgefið efni

Árni Einarsson, Elín Ósk Hreiðarsdóttir, Guðrún Alda Gísladóttir, Krisborg Þórsdóttir, Magnús Á. Sigurgeirsson, Ragnheiður Gló Gylfadóttir, Stefán Ólafsson. (2025). Viking age archaeological landscape in S-Iceland: Longhouse groups, Slope-irrigation systems, Fences, Grain fields and an Assembly site.

Stefán Ólafsson og Guðrún Alda Gísladóttir. (2025). *Fornir garðar og akrar á Suðurlandi.* Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

7. KORT

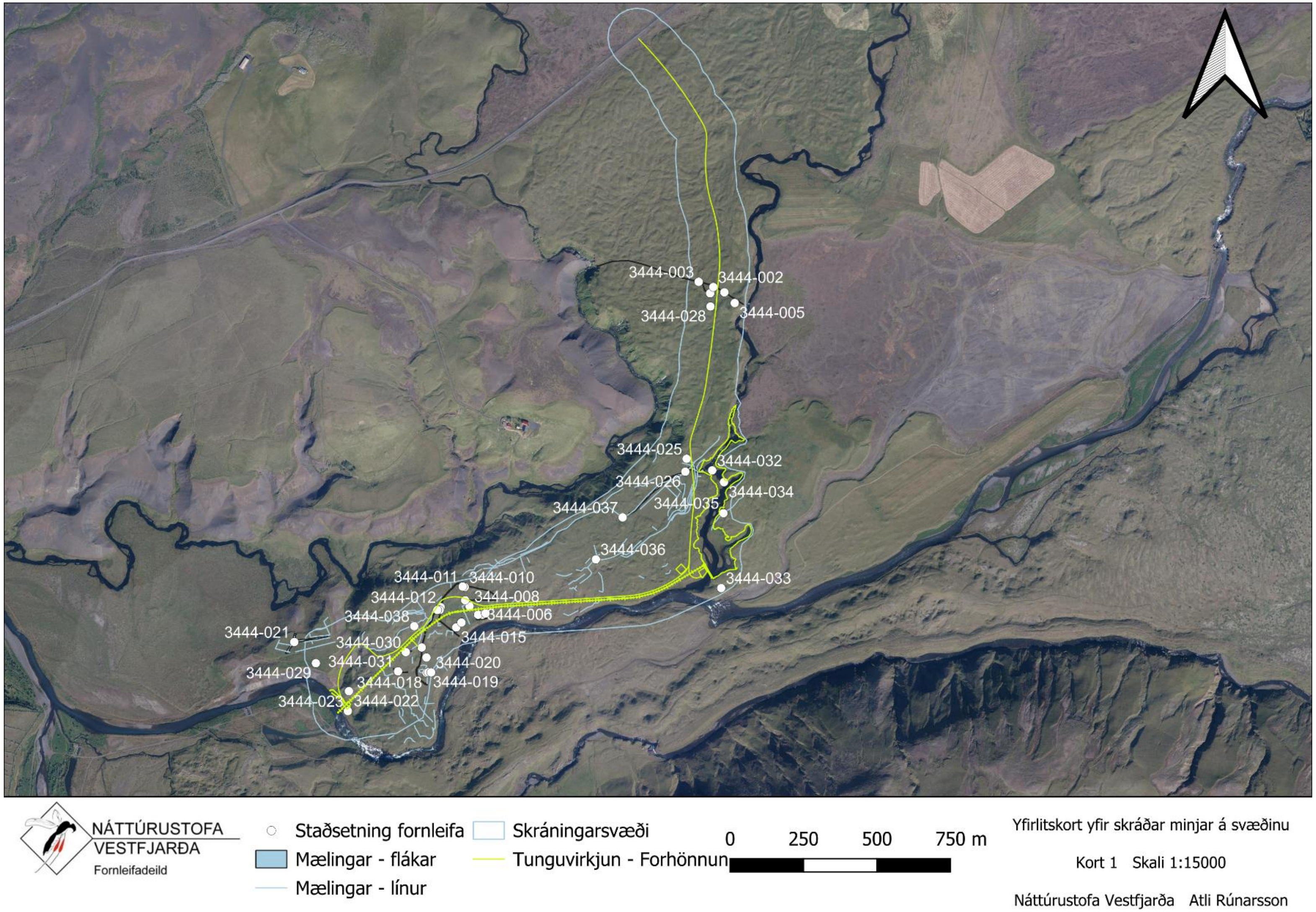
3444-003
3444-002
3444-028
3444-005
3444-025
3444-032
3444-026
3444-034
3444-037
3444-035
3444-036
3444-033
3444-011
3444-010
3444-012
3444-008
3444-038
3444-006
3444-015
3444-021
3444-030
3444-031
3444-020
3444-029
3444-018
3444-019
3444-023
3444-022
NÁTTÚRUSTOFA VESTFJARÐA
Fornleifadeild
Staðsetning fornleifa
Mælingar - flákar
Mælingar - línur
Skráningarsvæði
Tunguvirkjun - Forhönnun
0 250 500 750 m
Yfirlitskort yfir skráðar minjar á svæðinu
Kort 1 Skali 1:15000
Náttúrustofa Vestfjarða Atli Rúnarsson

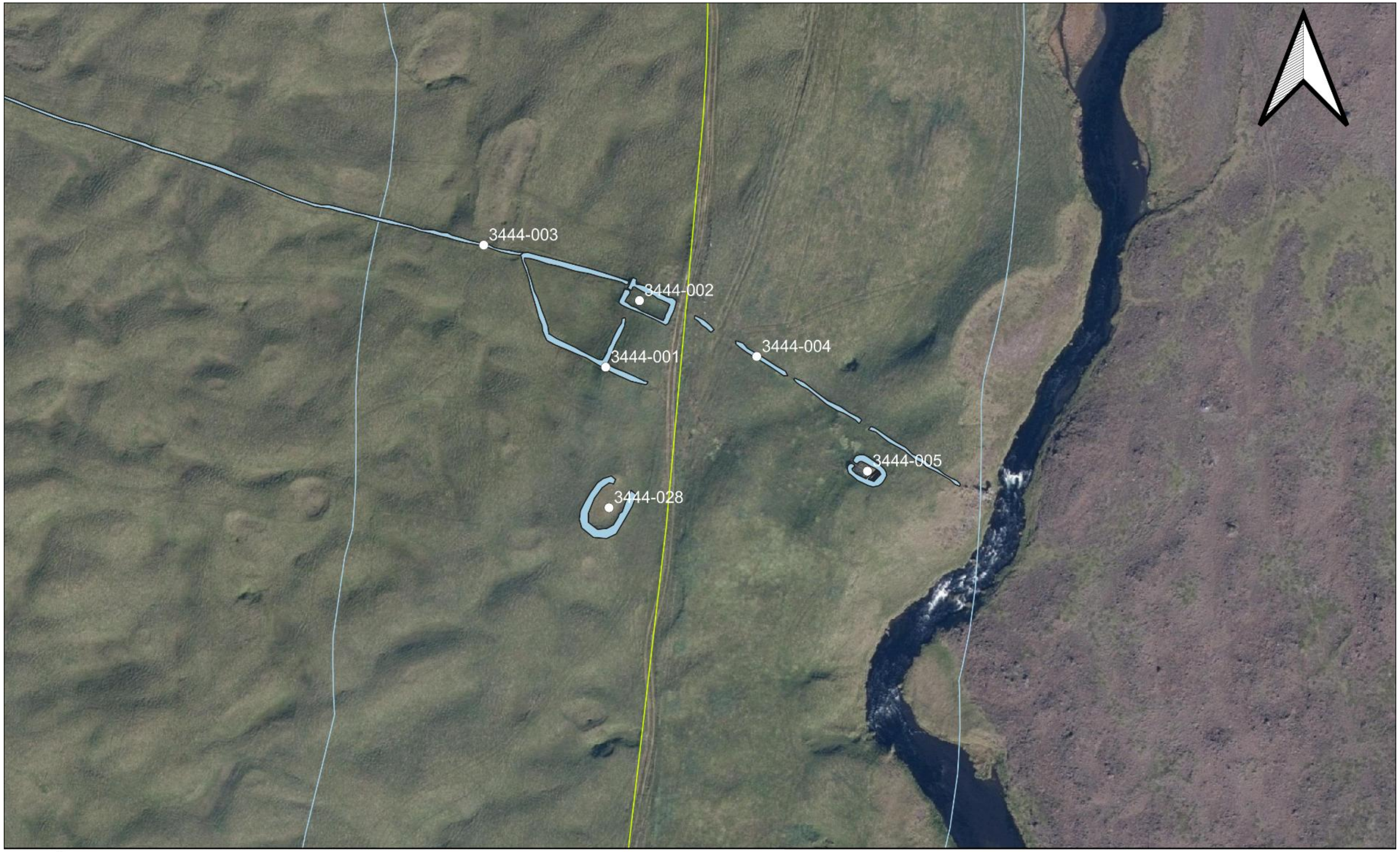

NÁTTÚRUSTOFA VESTFJARÐA
Fornleifadeild

○ Staðsetning fornleifa
Skráningarsvæði
Mælingar - flákar
Tunguvirkjun - Forhönnun
Mælingar - línur

0 25 50 75 m

Kortið sýnir áætlaða veglínu við Vírréttina [3444-002]

Kort 2 Skali 1:1500

Náttúrustofa Vestfjarða Atli Rúnarsson

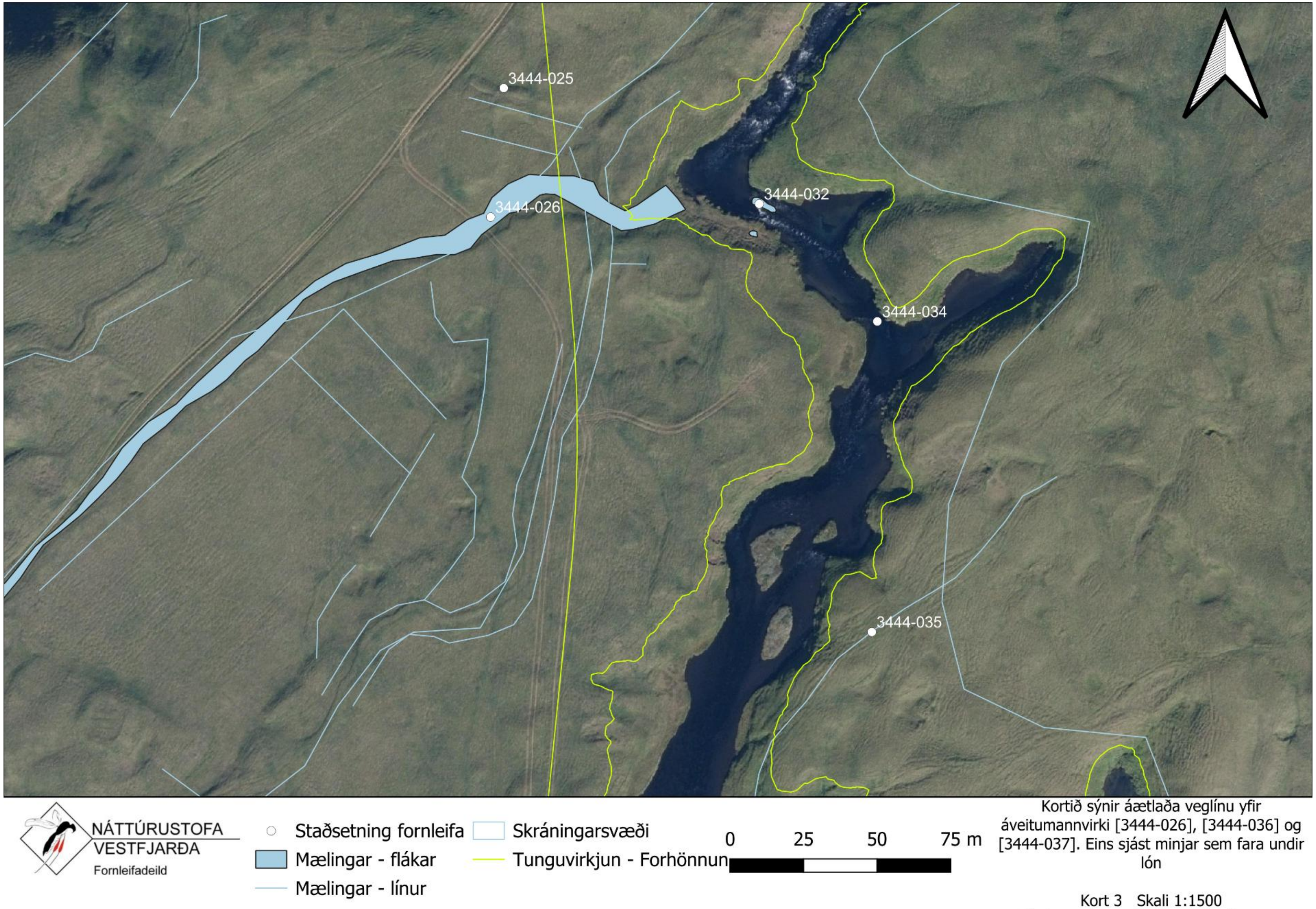

Kortið sýnir áætlaða veglínu yfir áveitumannvirki [3444-026], [3444-036] og [3444-037]. Eins sjást minjar sem fara undir lón

Kort 3 Skali 1:1500
Náttúrustofa Vestfjarða Atli Rúnarsson

NÁTTÚRUSTOFA VESTFJARÐA
Fornleifadeild

Staðsetning fornleifa
Mælingar - flákar
Mælingar - línur
Skráningarsvæði
Tunguvirkjun - Forhönnun

0 25 50 75 m

Kortið sýnir áætlaða leið pípu og vegar yfir áveituminjar [3444-036]

Kort 4 Skali 1:1500
Náttúrustofa Vestfjarða Atli Rúnarsson

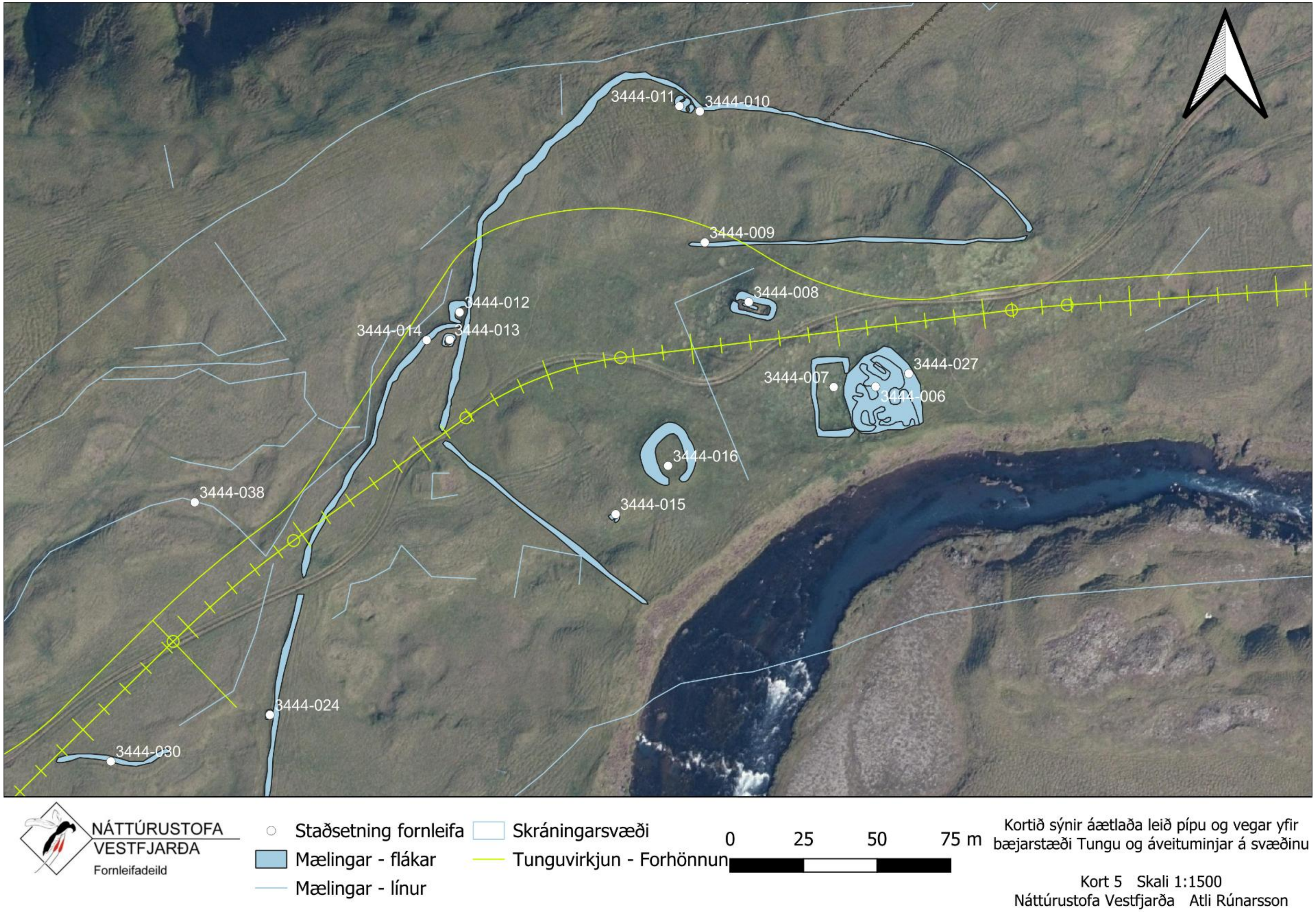
3444-011
3444-010
3444-009
3444-008
3444-012
3444-014
3444-013
3444-027
3444-007
3444-006
3444-016
3444-038
3444-015
3444-024
3444-030
NÁTTÚRUSTOFA VESTFJARÐA
Fornleifadeild
Staðsetning fornleifa
Mælingar - flákar
Mælingar - línur
Skráningarsvæði
Tunguvirkjun - Forhönnun
0 25 50 75 m
Kortið sýnir áætlaða leið pípu og vegar yfir bæjarstæði Tungu og áveituminjar á svæðinu
Kort 5 Skali 1:1500
Náttúrustofa Vestfjarða Atli Rúnarsson

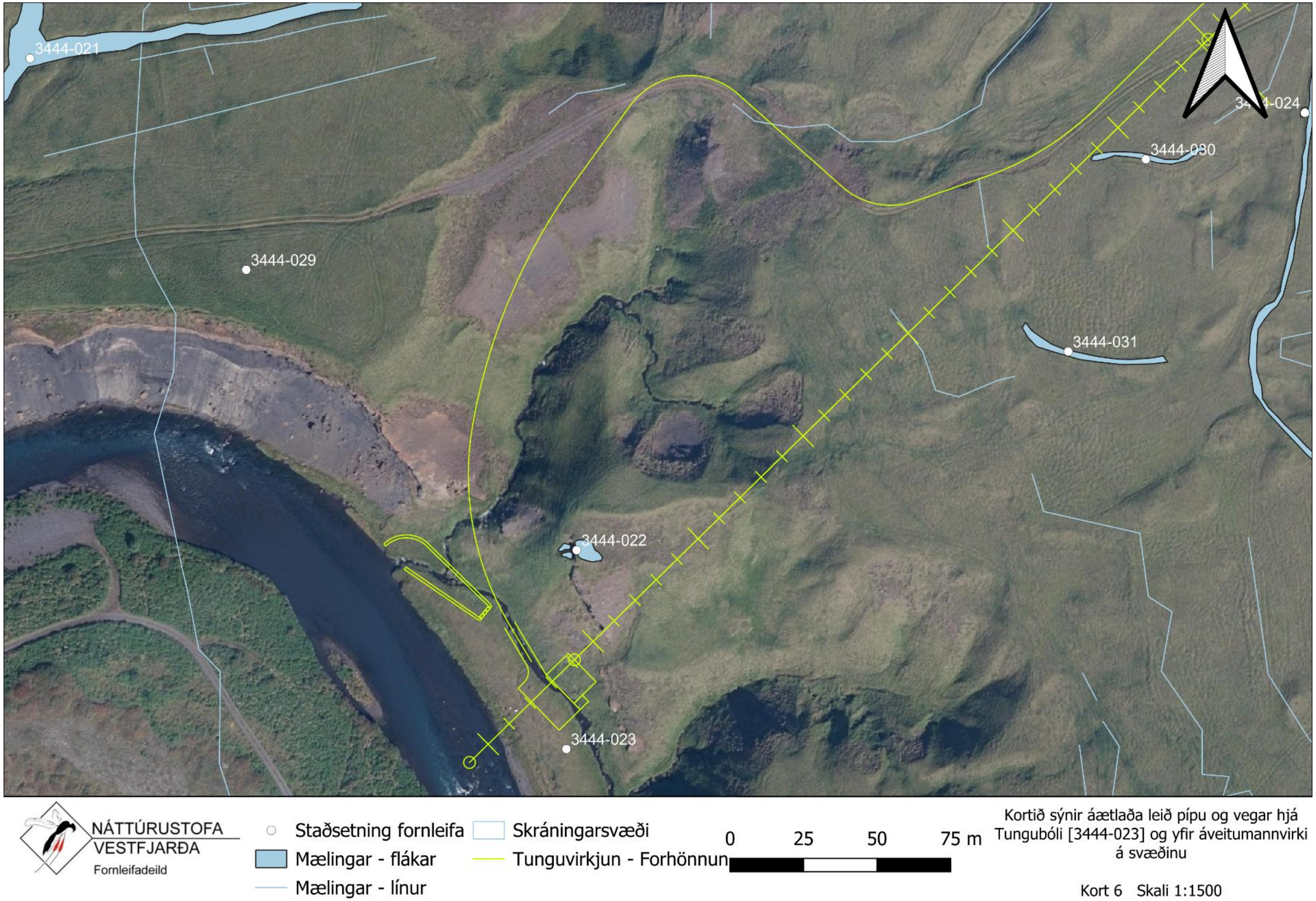

Kortið sýnir áætlaða leið pípu og vegar hjá Tungubóli [3444-023] og yfir áveitumannvirki á svæðinu

Kort 6 Skali 1:1500
Náttúrustofa Vestfjarða Atli Rúnarsson

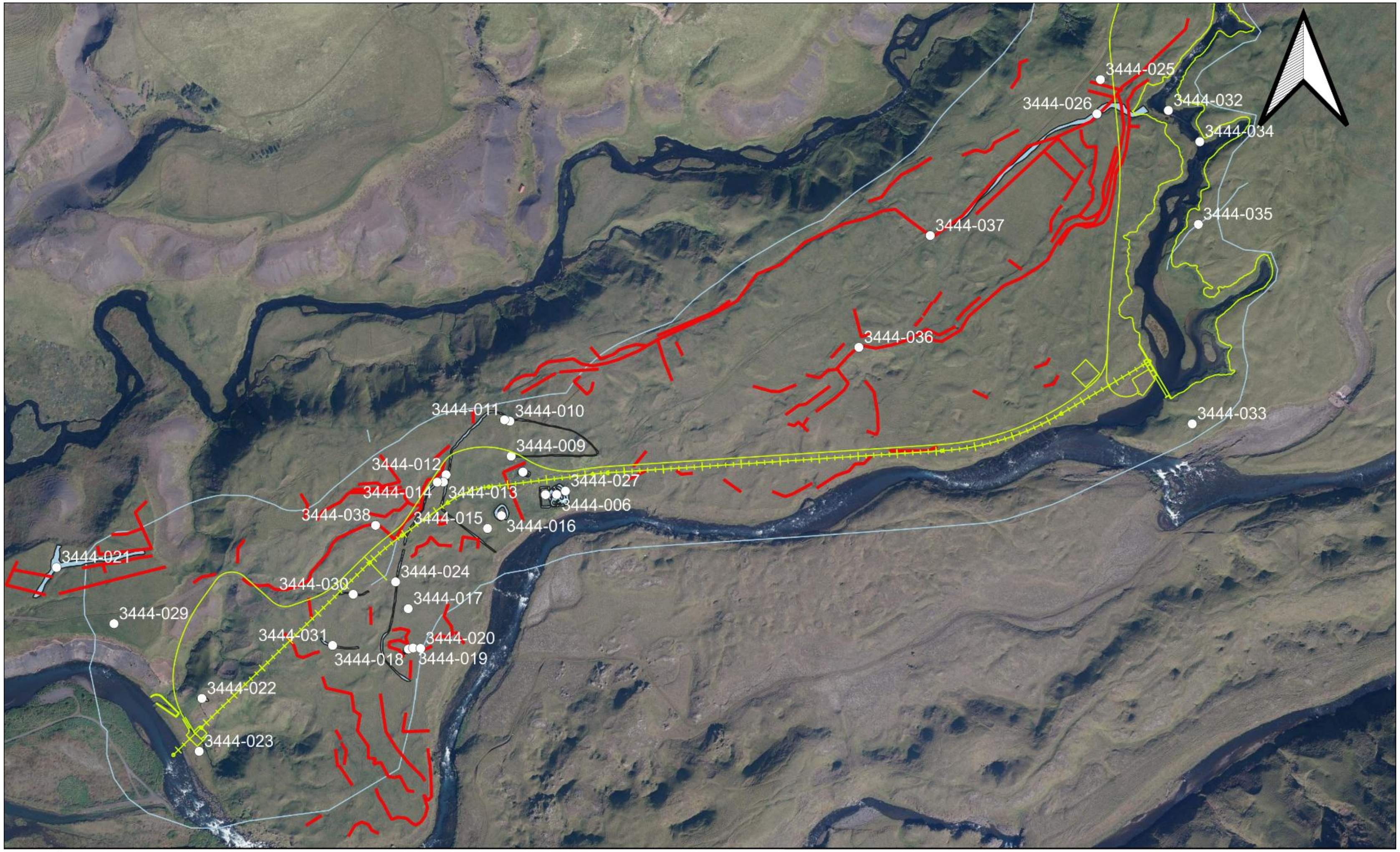

NÁTTÚRUSTOFA VESTFJARÐA
Fornleifadeild

- Staðsetning fornleifa
- Mælingar - flákar
- Mælingar - línur
- Skráningarsvæði
- Tunguvirkjun - Forhönnun
- Áveitumannvirki

0 100 200 300 m

Rauðu línurnar á kortinu eru áveitumannvirki teiknuð upp eftir skýrslu Árna Einarssonar ofl.

Kort 7 Skali 1:6000
Náttúrustofa Vestfjarða Atli Rúnarsson